EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 11.4.2018
COM(2018) 185 final

2018/0090 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko attiecībā uz ES patērētāju tiesību aizsardzības noteikumu labāku izpildi un modernizēšanu groza Padomes 1993. gada 5. aprīļa Direktīvu 93/13/EEK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 98/6/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/29/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/83/ES

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SWD(2018) 96} - {SWD(2018) 98}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Šā priekšlikuma mērķis ir grozīt četras ES direktīvas, kas aizsargā patērētāju ekonomiskās intereses. Lielākā daļa grozījumu attiecas uz Negodīgas komercprakses direktīvu 2005/29/EK[1] un Patērētāju tiesību direktīvu 2011/83/ES[2]. Pārējās divas direktīvas — Direktīva 93/13/EEK[3] par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos un Cenu norādīšanas direktīva 98/6/EK[4] — tiek grozītas tikai attiecībā uz sodiem. Šis priekšlikums tiek iesniegts kopā ar priekšlikumu par pārstāvības prasībām attiecībā uz patērētāju kolektīvo interešu aizsardzību un par Direktīvas 2009/22/EK[5] atcelšanu.

Līgumos (LESD 114. un 169. pants) un Pamattiesību hartā (38. pants) paredzēts augsts līmenis patērētāju tiesību aizsardzībā Savienībā. Savienības tiesību akti patērētāju tiesību aizsardzības jomā palīdz nodrošināt arī pienācīgu iekšējā tirgus darbību. To mērķis ir nodrošināt, ka uzņēmumu darījumi ar patērētājiem ir godīgi un pārredzami, kas galu galā veicina Eiropas patērētāju un Savienības ekonomikas vispārējo labklājību.

Šis priekšlikums ir turpmāks pasākums pēc 2017. gada 23. maijā publicētās ES Patērētāju un tirgvedības tiesību aktu *REFIT* atbilstības pārbaudes ("atbilstības pārbaude")[6] un Patērētāju tiesību direktīvas 2011/83/ES izvērtējuma, kas tika veikts līdztekus atbilstības pārbaudei un publicēts tajā pašā dienā ("PTD izvērtējums")[7].

Atbilstības pārbaudē un PTD izvērtējumā secināts, ka būtiskie ES patērētāju aizsardzības noteikumi, kas iekļauti četrās direktīvās, kuras groza ar šo priekšlikumu, kopumā atbilst paredzētajam mērķim. Tomēr rezultāti arī parādīja to, cik svarīgi ir labāk piemērot un izpildīt noteikumus un modernizēt tos, ievērojot attīstības tendences digitālajā jomā. Tie parādīja arī to, cik svarīgi ir mazināt regulatīvo slogu dažās jomās.

Izvērtējuma konstatējumi ir vēl svarīgāki, ņemot vērā nesenos ES patērētāju aizsardzības tiesību aktu pārrobežu pārkāpumus, īpaši "dīzeļgeitas" skandālu (autoražotāji automobiļos bija izmantojuši tehnoloģiju, kas "apmāna" emisiju testus). Šādi pārkāpumi grauj patērētāju

---

1 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/29/EK (2005. gada 11. maijs), kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 (OV L 149, 11.6.2005., 22. lpp.).

2 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/83/ES (2011. gada 25. oktobris) par patērētāju tiesībām un ar ko groza Padomes Direktīvu 93/13/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 1999/44/EK un atceļ Padomes Direktīvu 85/577/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/7/EK (OV L 304, 22.11.2011., 64. lpp.).

3 Padomes Direktīva 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (OV L 95, 21.4.1993., 29. lpp.).

4 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/6/EK (1998. gada 16. februāris) par patērētāju aizsardzību, norādot patērētājiem piedāvāto produktu cenas (OV L 80, 18.3.1998., 27. lpp.).

5 COM(2018) 184. Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai par pārstāvības prasībām attiecībā uz patērētāju kolektīvo interešu aizsardzību un par Direktīvas 2009/22/EK atcelšanu.

6 Atbilstības pārbaude attiecās uz Direktīvu 93/13/EEK par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos, Patēriņa preču pārdošanas un garantiju direktīvu 1999/44/EK, Cenu norādīšanas direktīvu 98/6/EK, Negodīgas komercprakses direktīvu 2005/29/EK un Aizliegumu direktīvu 2009/22/EK. Rezultātus sk. SWD (2017) 208 final un SWD (2017) 209 final, 23.5.2017., kas pieejami: http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=59332.

7 Rezultātus sk. COM (2017) 259 final, SWD (2017) 169 final un SWD (2017) 170 final, 23.5.2017., kas pieejami: http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=59332.

uzticēšanos vienotajam tirgum. Tie ir arī izraisījuši debates par to, vai ES ir ieviesti pietiekami stingri mehānismi, lai izskatītu šos jautājumus, panāktu patērētāju tiesību aizsardzības noteikumu izpildi un nodrošinātu tiesisko aizsardzību cietušajiem.

Šo iemeslu dēļ 2017. gada runā par stāvokli Savienībā Komisijas priekšsēdētājs Žans Klods Junkers paziņoja par "uz patērētājiem orientēto jauno kursu", kura mērķis ir pastiprināt ES patērētāju aizsardzības tiesību aktu izpildi, ņemot vērā ES mēroga pārkāpumu pieaugošo risku. Šis priekšlikums, ar kuru tiek ieviesti mērķtiecīgi grozījumi četrās patērētāju tiesību aizsardzības direktīvās, ir šis "jaunais kurss". Kopumā ņemot, priekšlikuma mērķis ir ieviest turpmāk izklāstītos uzlabojumus.

- **Iedarbīgāki, samērīgāki un atturošāki sodi par plaši izplatītiem pārrobežu pārkāpumiem.** Nesen pieņemtajā Regulā (ES) 2017/2394[8] reglamentēts, kā sadarbojas valstu patērētāju tiesību izpildes iestādes, lai novērstu patērētāju aizsardzības tiesību aktu pārrobežu pārkāpumus. Jo īpaši uzmanība ir veltīta plaši izplatītiem pārkāpumiem, kas nodara kaitējumu patērētājiem vairākās dalībvalstīs, un Savienības mēroga plaši izplatītiem pārkāpumiem[9]. Vēršoties pret šāda veida plaši izplatītiem pārkāpumiem, valstu iestādēm var būt vajadzīgs piemērot koordinētus iedarbīgus, samērīgus un atturošus sodus. Tomēr pieejamie sodi par patērētāju aizsardzības tiesību aktu pārkāpumiem ES ļoti atšķiras un bieži vien ir noteikti ļoti zemā līmenī. Priekšlikumā paredzēts, ka valstu iestādēm ir tiesības par šādiem plaši izplatītiem pārkāpumiem piemērot naudas sodu vismaz līdz 4 % no tirgotāja apgrozījuma. Vispārīgāk runājot, valsts iestādēm būtu jālemj par sodu līmeni, pamatojoties uz vienotiem parametriem, jo īpaši pārkāpuma pārrobežu būtību. Šie pastiprinātie noteikumi par sodiem tiks iekļauti attiecīgajās četrās direktīvās.
- **Patērētāju tiesības uz individuāliem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem.** Priekšlikumā paredzēts, ka patērētājiem būs tiesības uz individuāliem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem gadījumos, kad tiem kaitējumu nodarījusi negodīga komercprakse, piemēram, agresīva tirgvedība. Dalībvalstīm jo īpaši būtu jānodrošina gan līgumisko, gan ārpuslīgumisko tiesiskās aizsardzības līdzekļu pieejamība. Līgumiskajos tiesiskās aizsardzības līdzekļos būtu jāietver vismaz tiesības uz līguma laušanu. Ārpuslīgumiskajos tiesiskās aizsardzības līdzekļos būtu jāietver vismaz tiesības uz zaudējumu atlīdzināšanu. Šīs tiesības tiks pievienotas Direktīvai 2005/29/EK par negodīgu komercpraksi.
- **Lielāka pārredzamība patērētājiem tiešsaistes tirdzniecības vietās.** Pašlaik gadījumos, kad patērētāji apmeklē tiešsaistes tirdzniecības vietas, viņi ir pakļauti dažādiem piedāvājumiem, ar kuriem nāk klajā trešās personas-piegādātāji, kas veic pārdošanu tiešsaistes tirdzniecības vietā, un piedāvājumiem no pašas tiešsaistes tirdzniecības vietas puses. Patērētāji ne vienmēr ir informēti, kā ir sarindotas tiem

[8] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/2394 (2017. gada 12. decembris) par sadarbību starp valstu iestādēm, kas atbild par tiesību aktu izpildi patērētāju tiesību aizsardzības jomā, un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 2006/2004 (OV L 345, 27.12.2017., 1. lpp.). Šī regula uzlabos pārrobežu publiski tiesiskās izpildes efektivitāti un nodrošinās attiecīgajām valstu iestādēm pilnvaru vienotu kopumu, lai varētu efektīvāk sadarboties un novērst plaši izplatītus pārkāpumus. Tā arī ļauj Eiropas Komisijai uzsākt un koordinēt kopīgās izpildes darbības, lai novērstu ES mēroga pārkāpumus.

[9] Pārskatītajā Regulā par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā jēdziens "plaši izplatīts pārkāpums" tiek definēts kā nelikumīga prakse, kas ietekmē vismaz trīs ES dalībvalstis, un "Savienības mēroga plaši izplatīts pārkāpums" — kā prakse, kas kaitē lielākajai daļai ES patērētāju, t. i., divās trešdaļās dalībvalstu vai vairāk, kuru kopējais iedzīvotāju skaits veido divas trešdaļas no ES iedzīvotāju skaita vai vairāk.

piedāvātās preces tiešsaistes tirdzniecības vietā un pie kā tie iepērkas (vai pie profesionāliem tirgotājiem vai citiem patērētājiem). Daudzi patērētāji uzskata, ka viņi pērk no tiešsaistes tirdzniecības vietas un tādējādi noslēdz līgumu ar to. Patiesībā tie varbūt iepērkas pie trešās personas-piegādātāja, kas darbojas tiešsaistes tirdzniecības vietā, bet nav tirgotājs. Tā rezultātā patērētāji var maldīgi uzskatīt, ka tie sadarbojas ar profesionālu tirgotāju (tādējādi gūstot labumu no patērētāju tiesībām). Šīs neskaidrības var radīt problēmas gadījumos, kad rodas problēmas ar tiešsaistes pirkumu, jo ne vienmēr ir viegli noteikt, kurš ir atbildīgs. Ar priekšlikumu tiek ieviestas papildu informācijas prasības Direktīvā 2011/83/ES, paredzot, ka tiešsaistes tirdzniecības vietām nepārprotami jāinformē patērētāji par šādiem aspektiem: a) galvenie parametri, kas nosaka dažādo piedāvājumu sarindošanas kārtību, b) vai līgums ir noslēgts ar tirgotāju vai ar privātpersonu, c) vai tiek piemēroti patērētāju tiesību aizsardzības tiesību akti un d) kurš tirgotājs (trešā persona-piegādātājs vai tiešsaistes tirdzniecības vieta) ir atbildīgs par patērētāju tiesību nodrošināšanu saistībā ar līgumu (piemēram, atteikuma tiesībām vai juridisko garantiju).

- Turklāt patērētāji, kas izmanto digitālās lietojumprogrammas, piemēram, tiešsaistes tirdzniecības vietas, salīdzināšanas rīkus, lietojumprogrammu iegādes vietnes vai meklētājprogrammas, vēlas iegūt dabiskus meklēšanas rezultātus, pamatojoties uz atbilstību saviem meklēšanas vaicājumiem, nevis uz trešo personu veiktiem maksājumiem. Saskaņā ar 2016. gada vadlīniju dokumentu[10] par Direktīvu 2005/29/EK būtu jāprecizē attiecīgie minētās direktīvas noteikumi, lai skaidri noteiktu, ka tiešsaistes platformām ir jānorāda meklēšanas rezultāti, kuros ir ietverta "apmaksāta izvietošana", t. i., ja trešās personas maksā par augstāku vietu sarakstā, vai "apmaksāta iekļaušana", t. i., ja trešās personas maksā par to, lai tiktu iekļautas meklēšanas rezultātu sarakstā.
- **Patērētāju aizsardzības paplašināšana attiecībā uz digitālajiem pakalpojumiem.** Ar priekšlikumu tiek paplašināta Direktīvas 2011/83/ES piemērošana, attiecinot to uz digitālajiem pakalpojumiem, par kuriem patērētāji nemaksā naudu, bet sniedz personas datus, piemēram, mākoņglabāšana, sociālie plašsaziņas līdzekļi un e-pasta konti. Ņemot vērā personas datu arvien lielāko ekonomisko vērtību, minētos pakalpojumus nevar uzskatīt vienkārši par "bezmaksas". Tādēļ patērētājiem vajadzētu būt tādām pašām tiesībām uz informāciju pirms līguma noslēgšanas un tiesībām atcelt līgumu 14 dienu atteikuma termiņa laikā neatkarīgi no tā, vai viņi maksā par pakalpojumu naudā vai sniedz personas datus.
- **Šķēršļu novēršana uzņēmumiem.** Ar priekšlikumu groza Direktīvu 2011/83/ES, piešķirot tirgotājiem lielāku elastīgumu, izvēloties visatbilstošākos līdzekļus saziņai ar patērētājiem. Tas ļaus tirgotājiem izmantot jaunus tiešsaistes saziņas līdzekļus, piemēram, tīmekļa veidlapas vai tērzēšanu tīmeklī kā alternatīvu tradicionālajam e-pastam, ciktāl patērētājs var izsekot saziņai ar tirgotāju. Tas arī atceļ divus konkrētus pienākumus tirgotājiem attiecībā uz 14 dienu atteikuma tiesībām, kas ir izrādījušies par tādiem pienākumiem, kas rada nesamērīgu slogu. Pirmais ir tirgotāja pienākums pieņemt atteikuma tiesības pat tad, ja patērētājs ir izmantojis pasūtītu preci, tā vietā lai to tikai pamēģinātu tādā pašā veidā, kā tas to būtu darījis parastā veikalā. Otrais ir tirgotāja pienākums atmaksāt naudu patērētājam, pat pirms tirgotājs ir saņēmis atpakaļnosūtītās preces no patērētāja.

[10] Komisijas dienestu darba dokuments "Vadlīnijas par to, kā īstenot/piemērot Direktīvu 2005/29/EK par negodīgu komercpraksi", SWD(2016) 163 final, 25.5.2016.

- **Dalībvalstu rīcības brīvības precizēšana pieņemt noteikumus par tādas tirdzniecības konkrētām formām un veidiem, kas notikusi ārpus uzņēmuma telpām.** Lai gan tirdzniecība ārpus uzņēmuma telpām ir leģitīms un labi izveidots pārdošanas kanāls, priekšlikumā ir precizēts, ka Direktīva 2005/29/EK neliedz dalībvalstīm pieņemt noteikumus, kas paredzēti, lai aizsargātu patērētāju leģitīmās intereses attiecībā uz dažu īpaši agresīvu vai maldinošu tirgvedības vai pārdošanas praksi saistībā ar nelūgtiem apmeklējumiem, ko tirgotājs veic patērētāja mājās, vai saistībā ar komerciālām ekskursijām, ko tirgotājs organizē ar mērķi reklamēt vai pārdot produktus patērētājiem, ja šādi ierobežojumi ir pamatoti ar sabiedriskās kārtības ievērošanu vai privātās dzīves neaizskaramības aizsardzību.
- **Noteikumu precizēšana par maldinošu tirgvedību saistībā ar "divējādas kvalitātes" produktiem.** Ar priekšlikumu groza Direktīvu 2005/29/EK, skaidri norādot, ka komercprakse, kas ietver produkta kā tāda produkta tirgvedību, kurš ir identisks tādam pašam produktam, kas tiek laists tirgū vairākās citās dalībvalstīs, ja minētajiem produktiem ir ievērojami atšķirīgs sastāvs vai īpašības, kas liek vai var likt vidējam patērētājam pieņemt tādu darījuma lēmumu, kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis, ir maldinoša komercprakse, kura saskaņā ar direktīvas noteikumiem kompetentajām iestādēm būtu jānovērtē un jānovērš, katru gadījumu izskatot atsevišķi.

1.2. Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā

Šis priekšlikums saskan ar vairākiem citiem leģislatīviem un neleģislatīviem pasākumiem patērētāju tiesību aizsardzības jomā. Konkrēti šis priekšlikums saskan ar nesen pārskatīto Regulu (ES) 2017/2394 par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā, kuras mērķis ir veicināt patērētāju tiesību aizsardzības noteikumu pārrobežu publiski tiesisko izpildi. Pastiprinātie noteikumi par ES patērētāju aizsardzības tiesību aktu pārkāpumu sodiem, kas paredzēti šajā priekšlikumā, uzlabos patērētāju tiesību aizsardzības sadarbības koordinējošo darbību atturošo iedarbību un efektivitāti attiecībā uz plaši izplatītiem pārkāpumiem un Savienības mēroga plaši izplatītiem pārkāpumiem. Sarunās par pārskatīto Regulu par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā tika uzsvērts, ka "iedarbīgiem, samērīgiem un atturošiem" sodiem visās dalībvalstīs ir būtiska nozīme, lai regula gūtu panākumus. Tomēr Regulas par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā līdztiesīgie likumdevēji nolēma, ka būtu piemērotāk risināt jautājumu par nepieciešamību noteikt stingrāku sodu līmeni kā daļu no ES patērētāju aizsardzības materiālo tiesību aktu iespējamās pārskatīšanas[11].

Noteikumi par individuāliem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem patērētājiem, kuri saskārušies ar Direktīvas 2005/29/EK pārkāpumiem, papildinās ES centienus, lai patērētājiem būtu vieglāk meklēt tiesisko aizsardzību, pateicoties citam priekšlikumam tiesību aktu kopumā "Uz patērētājiem orientēts jaunais kurss", proti, priekšlikumam par pārstāvības prasībām patērētāju kolektīvo interešu aizsardzībai un Direktīvas 2009/22/EK atcelšanu. Turklāt atsevišķie patērētāji, kuri saskārušies ar Direktīvas 2005/29/EK pārkāpumiem, var izmantot ierosinātos tiesiskās aizsardzības līdzekļus arī maza apmēra prasību procedūrā un alternatīvā strīdu izšķiršanā / strīdu izšķiršanā tiešsaistē. Saskaņā ar direktīvu par patērētāju strīdu alternatīvu izšķiršanu (SAI)[12] ES patērētājiem ir piekļuve kvalitatīvām ārpustiesas strīdu izšķiršanas

---

11 Skatīt pārskatītās Regulas par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā 16. apsvērumu, kurā teikts: *"Ievērojot secinājumus, kas pausti Komisijas ziņojumā par patērētāju aizsardzības un tirgvedības tiesību aktu atbilstības pārbaudi, varētu uzskatīt, ka ir nepieciešams pastiprināt sodu līmeni par Savienības patērētāju aizsardzības tiesību aktu pārkāpumiem."*

12 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/11/ES (2013. gada 21. maijs) par patērētāju strīdu alternatīvu izšķiršanu un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004 un Direktīvu 2009/22/EK (Direktīva par patērētāju SAI) (OV L 165, 18.6.2013., 63. lpp.).

sistēmām gan iekšzemes, gan pārrobežu līgumstrīdu gadījumā. Komisija ir arī izveidojusi strīdu izšķiršanas tiešsaistē platformu (SIT platforma)[13]. Šī platforma palīdz patērētājiem un tirgotājiem atrisināt iekšzemes un pārrobežu strīdus par preču un pakalpojumu pirkumiem tiešsaistē.

Šis priekšlikums iet roku rokā ar centieniem nodrošināt labākas zināšanas par ES patērētāju aizsardzības tiesību aktiem patērētāju, uzņēmēju un praktizējošu juristu vidū. Ir plānoti vairāki pasākumi, lai to panāktu, kā norādīts turpmāk.

- 2018. gadā Komisija sāks ES mēroga izpratnes veidošanas kampaņu par patērētāju tiesībām, kuras pamatā būs pieredze, kas gūta 2016.–2014. gada patērētāju tiesību kampaņā[14].
- Komisija veic izmēģinājuma projektu par apmācību maziem un vidējiem uzņēmumiem digitālajā laikmetā ("ConsumerLawReady" iniciatīva[15]).
- Komisija plāno izvērst vairākus apmācību pasākumus tiesnešiem un citiem praktizējošiem juristiem saskaņā ar pārstrādāto Eiropas tiesiskās apmācības stratēģiju 2019.-2025. gadam[16].
- Lai visiem tirgus dalībniekiem būtu vieglāk saprast savas līgumiskās tiesības un pienākumus, Komisija koordinē pašregulēšanas iniciatīvu *REFIT* ieinteresēto personu grupā. Iniciatīvas mērķis ir vairāk iepazīstināt patērētājus gan ar obligāto informāciju pirms līguma noslēgšanas, gan ar standarta noteikumiem.
- Lai vēl vairāk uzlabotu juridisko noteiktību visiem tirgus dalībniekiem, Komisija ir izstrādājusi vairākas vadlīnijas, lai nodrošinātu labāku izpratni par ES patērētāju aizsardzības tiesību aktiem[17]. E-tiesiskuma portālā tā publicēs jaunu patērētāju tiesību aktu datubāzi. Šī datubāze ietvers ES un valstu judikatūru un arī sniegs piekļuvi administratīviem lēmumiem par ES tiesību aktiem patērētāju tiesību aizsardzības jomā.

1.3. Saskanība ar citām ES politikas jomām

Četras patērētāju tiesību direktīvas, kuras grozītas ar šo priekšlikumu, piemēro visās tautsaimniecības nozarēs. Ņemot vērā to vispārīgo tvērumu, tās attiecas uz daudziem aspektiem uzņēmumu darījumos ar patērētājiem, uz kuriem attiecas arī citi ES tiesību akti. Mijiedarbību starp ES tiesību aktu dažādām struktūrām regulē *lex specialis* princips. Saskaņā ar šo principu noteikumus vispārīgajās patērētāju tiesību direktīvās izmanto tikai tajos

---

13 Pieejama kopš 2016. gada 15. februāra; Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 524/2013 (2013. gada 21. maijs) par patērētāju strīdu izšķiršanu tiešsaistē un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004 un Direktīvu 2009/22/EK (Regula par patērētāju SIT) (OV L 165, 18.6.2013., 1. lpp.).

14 Sk. arī http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=30149.

15 "ConsumerLawReady" mācību projekts tiek īstenots, pateicoties finansējumam, ko piešķīra Eiropas Parlamenta *IMCO* komiteja. Komisijas uzdevumā konsorcijs, ko veido *BEUC, UEAPME* un *Eurochambres*, pārvalda šo projektu. Mācību materiāls ir sagatavots, tulkots un pielāgots katrai dalībvalstij. Mazo un vidējo uzņēmumu apmācība sākās 2017. gada decembrī un turpināsies visu 2018. gadu. Īpaša tīmekļa vietne tika izveidota 2017. gada novembrī: www.consumerlawready.eu.

16 Stratēģija tiek sagatavota; ceļvedis ir pieejams vietnē https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/initiatives/ares-2017-5432247_en.

17 Vadlīnijas par Negodīgas komercprakses direktīvu 2005/29/EK, SWD (2016) 163 final, 25.5.2016. Vadlīnijas par ES pārtikas aprites un patērētāju tiesību aizsardzības jomu tiesību aktu piemērošanu produktu divējādas kvalitātes jautājumos – īpašie aspekti saistībā ar pārtiku, 2017. gada 26. septembris (C(2017) 6532 final). Jaunas vadlīnijas par Direktīvu 93/13/EEK par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos ir plānotas 2018. gada beigās un atjauninātas vadlīnijas par Patērētāju tiesību direktīvu 2011/83/ES — 2019. gadā.

gadījumos, kad attiecīgos aspektus uzņēmumu darījumos ar patērētājiem nereglamentē ES nozaru tiesību aktu noteikumi. Tādējādi šīs vispārīgās patērētāju tiesību direktīvas darbojas kā "drošības tīkls", kas nodrošina augstu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni visās nozarēs, papildinot un novēršot nepilnības Savienības nozaru tiesību aktos.

Ierosinātie grozījumi, kas attiecas uz pārredzamības trūkumu saistībā ar uzņēmumu darījumiem ar patērētājiem tiešsaistes tirdzniecības vietās un patērētāju tiesību aizsardzību saistībā ar digitālajiem pakalpojumiem palīdzēs pabeigt digitālā vienotā tirgus[18] (DVT) izveidi un nodrošinās saskaņotību ar citu digitālā vienotā tirgus stratēģijas svarīgu elementu, t. i., Komisijas priekšlikumu direktīvai par digitālā satura piegādes līgumiem[19]. Minētais priekšlikums nosaka patērētāju tiesības gadījumos, kad patērētāja iegādātais digitālais saturs un digitālie pakalpojumi neatbilst līgumam, aptverot arī līgumus, kas neietver patērētāja samaksu naudā. Direktīva 2011/83/ES attiecas arī uz digitālā satura piegādi; tomēr patlaban tā attiecas tikai uz pakalpojumiem, tostarp digitālajiem pakalpojumiem, ko sniedz pret samaksu naudā. Saskaņā ar Digitālā satura priekšlikumu neatbilstība jo īpaši vērojama gadījumos, kad saturs vai pakalpojumi neatbilst specifikācijām, kas sniegtas kā informācija pirms līguma noslēgšanas, un informācijas pirms līguma noslēgšanas prasības ir noteiktas Direktīvā 2011/83/ES. Iepriekš minēto iemeslu dēļ attiecībā uz "digitālā satura" un "digitālo pakalpojumu" definīcijām ir nepieciešams saskaņot Direktīvas 2011/83/ES piemērošanas jomu ar spēkā esošās Digitālā satura direktīvas piemērošanas jomu. Tieslietu un iekšlietu Padome īpaši aicināja Komisiju nodrošināt saskaņotību starp Direktīvu 2011/83/ES un Digitālā satura priekšlikumu, konkrēti attiecībā uz "digitālā satura" un "digitālo pakalpojumu" definīcijām[20].

Direktīvas 2011/83/ES grozījums, lai iekļautu digitālos pakalpojumus neatkarīgi no samaksas naudā, papildina Vispārīgo datu aizsardzības regulu 2016/679. Konkrēti tiesības izbeigt digitālo pakalpojumu līgumu 14 dienu atteikuma termiņa laikā likvidēs līgumisko pamatu personas datu apstrādei saskaņā ar Vispārīgo datu aizsardzības regulu. Tas savukārt izraisīs to, ka tiks piemērotas Vispārīgajā datu aizsardzības regulā paredzētās tiesības, piemēram, tiesības tikt aizmirstam un tiesības uz datu pārnesamību.

Par ierosināto grozījumu attiecībā uz tiešsaistes tirdzniecības vietām 2016. gada paziņojumā par tiešsaistes platformām teikts, ka Komisija "turpinās vērtēt jebkādas papildu vajadzības precizēt pastāvošos patērētāju aizsardzības noteikumus saistībā ar platformām, 2017. gadā veicot ES patērētāju aizsardzības un tirgvedības tiesiskā regulējuma piemērotības pārbaudi"[21]. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 2016. gada decembrī ierosināja prasības par informāciju pirms līguma noslēgšanas pielāgot to patērētāju vajadzībām, kuri parasti iepērkas

---

18 Sīkāku informāciju par digitālo vienoto tirgu sk.: https://ec.europa.eu/commission/priorities/digital-single-market_en.

19 Priekšlikums direktīvai par dažiem digitālā satura piegādes līgumu aspektiem (COM(2015) 0634 final, 9.12.2015.). Sīkāka informācija: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/doing-business-eu/contract-rules/digital-contracts/digital-contract-rules_en.

20 Padomes sanāksmes rezultāti; 3473. Tieslietu un iekšlietu padomes sanāksme, Luksemburga, 2016. gada 9. un 10. jūnijs, pieejami: http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9979-2016-INIT/en/pdf. Tie atsaucas uz 2016. gada 2. jūnija prezidentvalsts Piezīmi 9768/16, kurā uzsvērts, ka ir vajadzīga saskaņotība starp ierosināto direktīvu par digitālo saturu un Direktīvu 2011/83/ES, aicinot Komisiju izvērtēt minētās direktīvas piemērošanu visu veidu digitālā satura piegādes līgumiem, uz kuriem attiecas ierosinātā direktīva par digitālo saturu. Piezīme ir pieejama šādā tīmekļa vietnē: http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9768-2016-INIT/en/pdf.

21 COM(2016) 288 final, 2016. gada 25. maijs, 11. lpp.: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0288&from=EN.

e-komercijas platformās[22]. Eiropadome 2017. gada 19. oktobrī uzsvēra "nepieciešamību pēc lielākas pārredzamības platformu darbības modeļos un izmantošanā"[23].

Ar šo priekšlikumu papildina Komisijas rīcību attiecībā uz negodīgiem platformu un uzņēmumu līgumu noteikumiem un tirdzniecības praksi (platformu un uzņēmumu iniciatīva), kā paziņots 2017. gada maija digitālā vienotā tirgus vidusposma pārskatīšanā[24]. Šim priekšlikumam un platformu un uzņēmumu iniciatīvai ir kopīgi mērķi, proti, lielāka pārredzamība un godīgums saistībā ar darījumiem, kas notiek tiešsaistes platformās. Ar šo priekšlikumu tiek risinātas īpašas problēmas, kas jau ir noteiktas PTD izvērtējumā, proti, tas, ka patērētāji bieži vien nezina, kas ir to līgumpartneri, ja viņi iepērkas, izmantojot tiešsaistes tirdzniecības vietas. Tā rezultātā patērētājiem bieži vien nav skaidrs, vai viņi var izmantot savas ES patērētāju tiesības un ja tā ir, pie kā ir jāvēršas, lai nodrošinātu šo tiesību ievērošanu. Vēl viens veids, kā šis priekšlikums un platformu un uzņēmumu iniciatīva ir savstarpēji papildinoši pasākumi, ir tas, ka abu mērķis ir nodrošināt to galveno parametru pārredzamību, kas nosaka rangu kārtību attiecīgi platformu un patērētāju un platformu un uzņēmumu attiecībās.

Var gaidīt, ka labāki ES tiesību akti patērētāju tiesību aizsardzības jomā nodrošinās ieguvumus arī citām ES politikas jomām, kurās komercdarījumiem starp uzņēmējiem un patērētājiem ir būtiska nozīme. Viens piemērs ir Komisijas darbs pie ilgtspējīga patēriņa, tostarp īstenojot rīcības plānu pārejai uz aprites ekonomiku[25], kurā ietverti arī pasākumi, lai novērstu maldinošus apgalvojumus attiecībā uz vidi un plānoto novecošanu. Lai gan stingrāki sodi un tiesiskās aizsardzības instrumenti jau ir ietverti saskaņā ar Negodīgas komercprakses direktīvu, tie efektīvāk ļaus apkarot patērētāju tiesību pārkāpumus šajās jomās.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

Patērētāju tiesību aizsardzība ietilpst dalītās kompetences jomā starp ES un dalībvalstīm. Kā noteikts Līguma par Eiropas Savienības darbību 169. pantā, ES jāveicina patērētāju ekonomisko interešu aizsardzība, kā arī jāatbalsta viņu tiesības gūt informāciju un izglītību, lai aizstāvētu savas intereses. Šis priekšlikums pamatojas uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 114. pantu (kas attiecas uz iekšējā tirgus izveides pabeigšanu) un Līguma par Eiropas Savienības darbību 169. pantu.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Ar šo priekšlikumu groza ES patērētāju tiesību aizsardzības noteikumus, kuru pieņemšana ES līmenī tika uzskatīta par nepieciešamu un bija saskaņā ar subsidiaritātes principu. Labāk funkcionējošu iekšējo tirgu nevar nodrošināt tikai ar valstu tiesību aktiem vien. ES patērētāju tiesību aizsardzības noteikumi joprojām ir aktuāli, padziļinoties iekšējam tirgum, un palielinās ES patērētāju darījumi starp dalībvalstīm.

---

22 Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par paziņojumu par tiešsaistes platformām, TEN/601-EESC-2016, http://webapi.eesc.europa.eu/documentsanonymous/EESC-2016-04519-00-01-AC-TRA-en.docx.

23 Eiropadomes secinājumi par migrāciju, digitālo Eiropu, drošību un aizsardzību (2017. gada 19. oktobris).

24 2017. gada 10. maija paziņojums COM(2012) 228 final. https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/content/mid-term-review-digital-single-market-dsm-good-moment-take-stock.

25 Komisijas paziņojums "Noslēgt aprites loku — ES rīcības plāns pārejai uz aprites ekonomiku", COM/2015/0614 final, 2.12.2015.: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52015DC0614.

No ekonomiskā viedokļa tam, kā tirgotāji izturas pret patērētājiem, var būt liela ietekme uz patērētāju tirgu darbību. Tas ir tāpēc, ka tirgotājiem ir ļoti liela ietekme uz patērētāju informēšanu un lēmumu pieņemšanu šādos tirgos. Tāpēc patērētāju aizsardzības politikai ir iespējas uzlabot tirgus spēkus. Tas var palīdzēt veicināt konkurenci un uzlabot efektivitāti.

ES pārrobežu tirdzniecības apjoms un intensitāte ir pietiekami liela (patiesībā tie ir lielāki nekā visās citās lielās tirdzniecības zonās pasaulē)[26], lai šī pārrobežu tirdzniecība būtu neaizsargāta pret nekonsekventiem — vai pat tikai atšķirīgiem — politikas risinājumiem, kurus izvēlas dalībvalstis. Turklāt tirgotāji var sasniegt patērētājus pāri dalībvalstu robežām. Tas var radīt problēmas, jo valstu likumdevēji un regulatori atrodas pārāk neizdevīgā pozīcijā, lai varētu pienācīgi novērst izolāciju.

Ar šo priekšlikumu groza spēkā esošos ES patērētāju tiesību aizsardzības noteikumus. Ar Direktīvu 2005/29/EK nodrošina, ka tiek pilnīgi saskaņoti valstu noteikumi par negodīgu komercpraksi, kas kaitē patērētāju ekonomiskajām interesēm. Ar Direktīvu 2011/83/ES būtībā tiek nodrošināti pilnībā saskaņoti noteikumi par prasībām attiecībā uz informāciju pirms līguma noslēgšanas un atteikuma tiesībām attiecībā uz patērētāju līgumiem. Jauni valstu tiesību akti, kas ietilpst šo direktīvu tvērumā, būtu pretrunā pilnībā saskaņotajam tiesību aktu kopumam (*acquis*), kas jau ir ieviests.

Problēmas ES mērogs, kas nosaka vajadzību pēc pienācīgas izpildes darbības ES līmenī, ir īpaši acīmredzams attiecībā uz nelikumīgu praksi, kas skar patērētājus vairākās ES dalībvalstīs vienlaikus. Šādi plaši izplatīti patērētāju tiesību pārkāpumi tagad ir juridiski definēti pārskatītajā Regulā par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā, kas rada spēcīgu procesuālo pamatu sadarbībai starp valstu tiesību izpildes iestādēm. Lai izpilde būtu pilnībā iedarbīga, tā visā ES ir jābalsta arī uz vienotu un vienveidīgu materiālo tiesisko regulējumu. Patērētāju tiesību izpildi un tiesiskās aizsardzības iespējas visā ES nav iespējams padarīt efektīvākas, izmantojot tikai dalībvalstu veiktus pasākumus vien.

Attiecībā uz tirdzniecību tiešsaistē nešķiet iespējams valsts līmenī pienācīgi risināt problēmas, ar kurām saskaras patērētāji. Jo īpaši tāpēc, ka ir daudzas tiešsaistes tirdzniecības vietas un digitālo pakalpojumu sniedzēji visā Eiropā un pārrobežu mērogā.

Atbilstības pārbaude un PTD izvērtējums apliecināja, ka ES patērētāju un tirgvedības tiesību aktu *acquis* ir palīdzējis veidot augsta līmeņa patērētāju tiesību aizsardzību visā ES. Tas ir arī palīdzējis uzlabot iekšējā tirgus darbību un samazināt izmaksas uzņēmumiem, kuri pārdod produktus un pakalpojumus pāri robežām. Uzņēmumi, kas pārdod savus produktus un pakalpojumus citās ES valstīs, gūst labumu no saskaņotajiem tiesību aktiem, kas atvieglo pārrobežu tirdzniecību patērētājiem citās ES valstīs.

Konkrēti ar Direktīvu 2005/29/EK ir aizstāti atšķirīgi noteikumi visā ES, paredzot vienotu tiesisko regulējumu visās dalībvalstīs. Ar tās transversālo, uz principiem balstīto pieeju tika nodrošināts noderīgs un elastīgs pamats visā ES; vienlaikus "melnā saraksta" ieviešana palīdzēja likvidēt dažu negodīgu praksi dažādos valstu tirgos. Tāpat Direktīva 2011/83/ES ir devusi nozīmīgu ieguldījumu iekšējā tirgus darbībā un nodrošinājusi augsta līmeņa vienotu patērētāju tiesību aizsardzību, novēršot tās atšķirības valstu tiesību aktos, kas attiecas uz darījumu līgumiem starp uzņēmumiem un patērētājiem. Tā ir uzlabojusi juridisko noteiktību tirgotājiem un patērētājiem, jo īpaši tiem, kuri veic pārrobežu tirdzniecību. Jo īpaši pēdējos

[26] Pasaules tirdzniecības organizācija, starptautiskās tirdzniecības statistika, 2015: https://www.wto.org/english/res_e/statis_e/its2015_e/its2015_e.pdf.

gados ir ievērojami palielinājusies patērētāju uzticēšanās pārrobežu e-komercijas augošajam tirgum[27].

Atbilstības pārbaudes ziņojumā minēts, ka ES patērētāju aizsardzības tiesību aktu lielākais ieguldījums ir kopīgi saskaņoti noteikumi. Šie noteikumi ļauj valstu tiesību izpildes iestādēm efektīvāk novērst pārrobežu pārkāpumus, kas kaitē patērētājiem vairākās dalībvalstīs. Piemēram, bez turpmākas rīcības ES līmenī, lai nodrošinātu, ka naudas sodi ir "iedarbīgi, samērīgi un atturoši", spēkā esošās atšķirīgās valstu sistēmas varētu būt nepietiekamas, lai nodrošinātu godīgu konkurenci tirgotājiem, kas izpilda noteikumus, un tās kaitētu sadarbībai tiesībaizsardzības jomā saskaņā ar pārskatīto Regulu par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā. Godīgākas konkurences veidošana, tuvinot valstu noteikumus par naudas sodiem, nodrošinātu ES patērētāju aizsardzības tiesību aktu lielāku atbilstību sodu sistēmām ES konkurences un datu aizsardzības tiesību aktos. Sinerģija starp šīm trim jomām, jo īpaši izpildes darbību koordinēšana, arvien vairāk ir atzīta ES līmenī[28].

Turklāt saskaņā ar subsidiaritātes principu ir arī precizēt Direktīvā 2005/29/EK dalībvalstu brīvību pieņemt noteikumus ar mērķi aizsargāt patērētāju leģitīmās intereses pret nelūgtiem apmeklējumiem tiešās tirgvedības nolūkos vai pret komerciālām ekskursijām, ja šādi ierobežojumi ir pamatoti ar sabiedriskās kārtības ievērošanu vai privātās dzīves neaizskaramības aizsardzību, jo tas nodrošinās, ka dalībvalstīm būtu atļauts reglamentēt jomu, kurā ietekme uz vienoto tirgu tiek uzskatīta par ļoti ierobežotu.

- **Proporcionalitāte**

Pasākumi priekšlikumā ir proporcionāli izvirzītajiem mērķiem, proti, atbilstības uzlabošana tiesību aktiem patērētāju tiesību aizsardzības jomā un modernizēšana, un sloga samazināšana.

Attiecībā uz sodiem priekšlikumā tiek saskaņots sodu minimālais līmenis, uzliekot dalībvalstīm par pienākumu ieviest naudas sodus, pamatojoties uz tirgotāja apgrozījumu, tikai par plaši izplatītiem pārkāpumiem un plaši izplatītiem Savienības mēroga pārkāpumiem, ja šāda saskaņošana ir nepārprotami vajadzīga, lai nodrošinātu sodu koordinēšanu, kas prasīta pārskatītajā Regulā par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā. Attiecībā uz visiem citiem pārkāpumiem priekšlikums aprobežojas tikai ar neizsmeļošu kritēriju noteikšanu, kas būtu jāņem vērā, piemērojot konkrētus sodus. Attiecībā uz šiem citiem pārkāpumiem šie sodi priekšlikumā nav saskaņoti, un tajā pat skaidri paredzēts, ka šos kritērijus ne vienmēr piemēro nenozīmīgiem pārkāpumiem.

Attiecībā uz prasību saistībā ar individuāliem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem Direktīvas 2005/29/ES pārkāpumu gadījumā ar priekšlikumu dalībvalstīm piešķirta zināma rīcības brīvība izmantot konkrētus tiesiskās aizsardzības līdzekļus, kas jādara pieejami. Priekšlikumā tikai paredzēts, ka minimālais līgumiskais tiesiskās aizsardzības līdzeklis ir līguma izbeigšana un ārpuslīgumiskais tiesiskās aizsardzības līdzeklis — zaudējumu atlīdzināšana. Šie ir divi patlaban visbiežāk sastopamie tiesiskās aizsardzības līdzekļi dalībvalstu civiltiesībās.

---

[27] Saskaņā ar 2017. gada Patērētāju apstākļu rezultātu pārskatu laikposmā no 2012. līdz 2016. gadam to patērētāju īpatsvars, kas jutās droši, pērkot preces vai pakalpojumus internetā no mazumtirgotājiem vai pakalpojumu sniedzējiem citā ES valstī, ir palielinājies par 24 procentpunktiem, sasniedzot 58 %.

[28] Eiropas Parlaments 2017. gada 14. martā pieņēma rezolūciju par "lielo datu ietekmi uz pamattiesībām: privātums, datu aizsardzība, nediskriminācija, drošība un tiesību aizsardzības", kurā ietverts aicinājums pēc "ciešākas sadarbības un saskaņotības starp dažādām regulatoriem un uzraudzības, konkurences, patērētāju tiesību aizsardzības un datu aizsardzības iestādēm valsts un ES līmenī". Eiropas datu aizsardzības uzraudzītājs ierosināja izveidot digitālu koordinācijas centru, lai kopā sanāktu aģentūras, kuras atbild par konkurenci, patērētājiem un datu aizsardzību un vēlas apmainīties ar informāciju un apspriest to, kā vislabāk panākt noteikumu izpildi privātpersonu interesēs. "Koordinācijas centrs" pirmo reizi tikās 2017. gada 29. maijā.

Proporcionalitāti saistībā ar Direktīvas 2011/83/ES darbības jomas ierosināto paplašināšanu, ietverot digitālos pakalpojumus, kas netiek sniegti pret samaksu naudā, nodrošina, saskaņojot piemērošanas jomu ar turpmākās Digitālā satura direktīvas piemērošanas jomu, kā arī atbrīvojot digitālo pakalpojumu līgumus, saskaņā ar kuriem tiek sniegti tikai nedaudzi patērētāja personas dati, no dažām Direktīvas 2011/83/ES formālajām prasībām, kas ir aktuālas tikai iepriekš apmaksātu līgumu gadījumā, t. i., prasības iegūt patērētāja piekrišanu nekavējoties sniegt pakalpojumu, kam ir tikai tādas sekas, kuras izpaužas kā samaksa naudā par pakalpojumiem, kas sniegti atteikuma tiesību periodā pirms atteikuma tiesību izmantošanas.

Ierosinātās pārmaiņas noteikumos par tiešsaistes tirdzniecības vietām ir proporcionālas tādā ziņā, ka ar tām tiešsaistes tirdzniecības vietām netiek uzlikts par pienākumu uzraudzīt vai pārbaudīt tās informācijas patiesumu, ko trešās personas-piegādātāji sniedz par savu tirgotāja vai netirgotāja statusu. Tāpēc pārmaiņas ir balstītas tikai uz pašdeklarēšanu un tirgus vietas vienīgais uzdevums ir nodrošināt, ka trešās personas-piegādātāji sniedz šo informāciju tīmekļa vietnē, un tad nodot to patērētājam. Attiecībā uz sarindošanas kārtības pārredzamību tiešsaistes tirdzniecības vietai ir jāinformē par galvenajiem parametriem, kas nosaka piedāvājumu sarindošanas kārtību, nenosakot īpašus noklusējuma sarindošanas kritērijus.

Ar priekšlikumu tiks uzlabota arī tiesību aktu proporcionalitāte, samazinot regulatīvās izmaksas tirgotājiem, ja tas neapdraud tiesību aktu mērķi, kā tas ir tirgotāju divu noteikto pienākumu gadījumā, attiecībā uz atteikuma tiesībām un ierosinātajiem sloga samazināšanas pasākumiem, ņemot vērā informācijas prasības. Sagaidāms, ka šādas pārmaiņas, kas novērš nevajadzīgu slogu, īpaši labvēlīgi ietekmēs mazos uzņēmumus.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Tā kā ar šo priekšlikumu groza četras spēkā esošas direktīvas, vispiemērotākais instruments ir direktīva.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- ***Ex post* izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaude**

Šis priekšlikums pamatojas uz konstatējumiem, kas tika izdarīti ES patērētāju un tirgvedības tiesību aktu atbilstības pārbaudē un PTD izvērtēšanā (abu pasākumu rezultāti publicēti 2017. gada maijā).

Atbilstības pārbaudē tika secināts, ka lielākā attiecīgo direktīvu materiālo noteikumu daļa kopumā ir atbilstoša. Lai gan patērētāju tiesību aizsardzības noteikumi ir paredzēti arī daudzos ES nozaru instrumentos, atbilstības pārbaudē secināja, ka analizētās vispārīgās direktīvas un ES nozaru patērētāju tiesību aizsardzības tiesību akti papildina viens otru. Atbilstības pārbaudē tika arī secināts, ka ieinteresētās personas kopumā piekrīt, ka vispārīgu un nozaru noteikumu kombinācija nodrošina skaidru un saskaņotu ES tiesisko regulējumu.

Tomēr atbilstības pārbaudē secināja, ka noteikumu efektivitāti kavē: a) tas, ka tirgotāji un patērētāji nav informēti par tiem, un b) nepietiekamas izpildes un patērētāju tiesiskās aizsardzības iespējas. Ciktāl tas attiecas uz šo priekšlikumu, atbilstības pārbaudē tika ieteikta turpmākā rīcība, lai uzlabotu atbilstību, stiprinot izpildi un atvieglojot patērētāju tiesisko aizsardzību, jo īpaši palielinot sodu atturošo iedarbību par patērētāju aizsardzības tiesību aktu pārkāpumiem un ieviešot patērētāju tiesiskās aizsardzības līdzekļus, ja patērētāji ir cietuši no negodīgas komercprakses un ir pārkāpta Direktīva 2005/29/EK. Atbilstības pārbaudē arī tika

ieteikts modernizēt regulatīvo vidi un samazināt regulatīvo slogu, novēršot informācijas prasību nepamatotu dublēšanos Direktīvā 2005/29/EK un Direktīvā 2011/83/ES.

PTD izvērtējumā tika konstatēts, ka Direktīva 2011/83/ES ir devusi pozitīvu ieguldījumu iekšējā tirgus darbībā starp uzņēmējiem un patērētājiem un nodrošinājusi patērētāju tiesību aizsardzību augstā vienotā līmenī. Tomēr tajā tika konstatētas dažas nepilnības noteikumos, jo īpaši saistībā ar digitālās ekonomikas attīstību. Izvērtējumā tika uzsvērtas vairākas jomas, kurās varētu būt svarīgi grozījumi tiesību aktos, tostarp šādos aspektos:

(a) darījumu pārredzamība tiešsaistes tirdzniecības vietās;

(b) to noteikumu saskaņošana, kuri reglamentē digitālā satura līgumus ar noteikumiem par "bezmaksas" digitālajiem pakalpojumiem (piemēram, mākoņglabāšana un tīmekļa e-pasts);

(c) dažu tādu informācijas prasību vienkāršošana Direktīvā 2005/29/EK un Direktīvā 2011/83/ES, kas pārklājas;

(d) tirgotāju sloga samazināšana, jo īpaši mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, saistībā ar atteikuma tiesībām no tālpārdošanas un pārdošanas ārpus uzņēmuma telpām attiecībā uz: 1) patērētāja tiesībām atgriezt preces, kas izmantotas vairāk par absolūti nepieciešamo, un 2) pienākumu atmaksāt naudu patērētājam, pat pirms preces saņemtas atpakaļ no patērētāja;

(e) saziņas līdzekļu starp tirgotājiem un patērētājiem modernizēšana.

Izvērtējumā arī tika ieteikts kā turpmākos pasākumus turpināt īstenot izpratnes veidošanas pasākumus un vadlīnijas.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Gatavojot priekšlikumu, Komisija apspriedās ar ieinteresētajām personām, izmantojot:

- atgriezeniskās saites mehānismu par sākotnējo ietekmes novērtējumu;
- sabiedrisko apspriešanu tiešsaistē;
- mērķtiecīgu grupas apspriešanos ar mazajiem un vidējiem uzņēmumiem;
- mērķtiecīgas apspriešanās ar dalībvalstīm un citām ieinteresētajām personām, izmantojot apsekojumus un sanāksmes ar Tiesiskuma un patērētāju ģenerāldirektorāta sadarbības tīkliem, kuros piedalās dalībvalstu iestādes un patērētāju organizācijas;
- apspriešanos ar patērētāju un uzņēmumu ieinteresētajām personām ar *REFIT* ieinteresēto personu ekspertu grupas palīdzību.

Apspriešanās mērķis bija apkopot kvalitatīvus un kvantitatīvus pierādījumus no attiecīgajām ieinteresēto personu grupām (patērētājiem, patērētāju organizācijām, uzņēmumiem, uzņēmumu apvienībām, dalībvalstu iestādēm, praktizējošiem juristiem) un sabiedrības. Bija grūti sasniegt konkrētu veidu uzņēmumus, piemēram, tiešsaistes tirdzniecības vietas un "bezmaksas" digitālo pakalpojumu sniedzējus. Apspriešanās tika publiskotas, izmantojot regulāras sanāksmes, *Twitter, Facebook,* e-pastus Tiesiskuma un patērētāju ģenerāldirektorāta sadarbības tīkliem un komisāra un citu augsta līmeņa Komisijas amatpersonu runas.

Priekšlikums balstās arī uz apspriešanās darbībām, kuras veica kā daļu no atbilstības pārbaudes un PTD izvērtēšanas[29].

Ieinteresētās personas dažādā mērā atbalsta priekšlikumā ietvertos pasākumus. Sabiedriskās apspriešanas rezultāti liecina, ka daudzas patērētāju organizācijas un publiskās iestādes atbalsta naudas sodu maksimālo līmeni, kas izteikts kā procentuāla daļa no tirgotāja apgrozījuma. Tomēr tikai nedaudzas uzņēmumu apvienības atbalstīja šo ideju. Turpretī MVU grupā ne mazāk kā 80 % respondentu uzskatīja, ka samērīgākais, iedarbīgākais un atturošākais veids, kā noteikt maksimālo soda naudu, ir izteikt to procentos no tirgotāja apgrozījuma, iespējams, apvienojumā ar absolūtu summu, atkarībā no tā, kura ir lielāka.

Sabiedriskajā apspriešanā lielākā daļa aptaujāto publisko iestāžu, patērētāju organizāciju un patērētāju norādīja, ka būtu jāievieš ES mēroga tiesības izmantot tiesiskās aizsardzības līdzekļus saskaņā ar Direktīvu 2005/29/ES, lai nodrošinātu to, ka tirgotāji labāk ievēro patērētāju tiesību aizsardzības noteikumus. Tomēr šai idejai bija mazs atbalsts uzņēmumu apvienību (35 %) un atsevišķu uzņēmumu (31 %) vidū. MVU grupas apspriešanā 87 % respondentu atbalstīja ES mēroga tiesību ieviešanu izmantot tiesiskās aizsardzības līdzekļus saskaņā ar Direktīvu 2005/29/ES.

Daudzas ieinteresētās personas atbalstīja jaunas pārredzamības prasības līgumiem, kas noslēgti tiešsaistes tirdzniecības vietās. Patērētāju organizācijas, publiskās iestādes, privātpersonas un lielākā daļa uzņēmumu un uzņēmumu apvienību ir vienisprātis, ka patērētājiem, kas iepērkas tiešsaistes tirdzniecības vietās, būtu jāsaņem informācija par piegādātāja identitāti un statusu. Tās arī ir vienisprātis, ka tas palielinātu patērētāju uzticēšanos. Arī daudzi mazie un vidējie uzņēmumi dod priekšroku prasībām informēt patērētājus par līgumslēdzēja puses identitāti un juridisko statusu. Atbalstu pārredzamībai pauda arī uzņēmumu apvienības. Dažas lielākās tiešsaistes tirdzniecības vietas ziņoja, ka jaunie noteikumi ļaus samazināt izmaksas, bet citas nezināja, vai tā būs.

Lielākā daļa ieinteresēto personu atbalstīja Direktīvas 2011/83/ES piemērošanas jomas paplašināšanu, lai ietvertu digitālos pakalpojumus, ja samaksa netiek veikta naudā. Tirgotāji atbalstīja informācijas prasību ieviešanu, lai palīdzētu labāk informēt patērētājus, bet tiem bija atšķirīgi viedokļi par atteikuma tiesību ieviešanu šiem digitālajiem pakalpojumiem. Uzņēmēju apvienības neatbalstīja atteikuma tiesību ieviešanu digitālajiem pakalpojumiem, ja samaksa netiek veikta naudā.

Uzņēmumu apvienības atbalstīja to informācijas prasību svītrošanu no Direktīvas 2005/29/EK, kas pārklājas ar prasībām par informāciju pirms līguma noslēgšanas Direktīvā 2011/83/ES. Patērētāju organizācijas iebilda pret informācijas prasību svītrošanu šajos gadījumos. Lielākā daļa publisko iestāžu uzskatīja, ka reklāmas stadijā nav svarīgi sniegt patērētājiem informāciju par sūdzību izskatīšanu.

Ieinteresētās personas lielā mērā atbalstīja pašreizējās prasības aizstāšanu tirgotājiem sniegt e-pasta adresi ar tehnoloģiski neitrālu atsauci uz tiešsaistes sakaru līdzekļiem. Ieinteresētās personas arī lielā mērā atbalstīja priekšlikumu svītrot atsauci uz faksa numuru Direktīvā 2011/83/ES.

Sabiedriskajā apspriešanā 35 % tiešsaistes uzņēmumu ziņoja, ka tie saskārušies ar ievērojamām problēmām minēto konkrēto pienākumu dēļ, kas tirgotājiem jāveic attiecībā uz

[29] Sīkāku informāciju par šīm apspriešanās darbībām, kuras veica atbilstības pārbaudes un PTD izvērtēšanas vajadzībām, sk. ziņojuma par atbilstības pārbaudi pielikumos un Komisijas dienestu darba dokumentu par PTD pielikumos, kas pieejami: http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=59332

atteikuma tiesībām. Lielākā daļa uzņēmumu apvienību apstiprināja, ka tirgotāji saskaras ar nesamērīgu/nevajadzīgu slogu, kas izriet no šiem pienākumiem. MVU grupā gandrīz puse pašnodarbināto, mikrouzņēmumu un mazo uzņēmumu, kuri pārdod preces patērētājiem tiešsaistē, ziņoja par nesamērīgu slogu. Tomēr lielākā daļa patērētāju organizāciju, publisko iestāžu un privātpersonu neatbalstīja šo tirgotāju pienākumu svītrošanu.

- **Ietekmes novērtējums**

Šā priekšlikuma pamatā ir ietekmes novērtējums[30]. Regulējuma kontroles padome 2018. gada 12. janvārī vispirms sniedza negatīvu atzinumu ar izsmeļošām piezīmēm. Pēc tam, kad sākotnējais projekts tika būtiski pārskatīts, Regulējuma kontroles padome 2018. gada 9. februārī sniedza pozitīvu atzinumu ar turpmākām piezīmēm[31]. Ietekmes novērtējuma I pielikumā ir paskaidrots, kā ir analizētas Regulējuma kontroles padomes piezīmes.

Ietekmes novērtējumā atsevišķi aplūkoti risinājumi, no vienas puses, lai uzlabotu atbilstību patērētāju tiesību aizsardzības tiesību aktiem, un, no otras puses, saistībā ar modernizēšanu un sloga samazināšanu.

Lai uzlabotu atbilstību, papildus bāzes scenārijam tika apsvērti šādi trīs risinājumi:

(1) risinājums palielināt tikai publiski tiesiskās izpildes atturošo iedarbību un samērīgumu, piemērojot stingrākus noteikumus par sodiem un efektīvāku aizliegumu procedūru;

(2) risinājums pievienot 1. punktā minētajiem pasākumiem patērētāja tiesības uz individuāliem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem;

(3) risinājums pievienot 1. un 2. punktā minētajiem pasākumiem patērētāja tiesības uz kolektīvu tiesisko aizsardzību.

Vēlamais risinājums bija 3. risinājums, kurā apvienoti visi pasākumi. Šajā priekšlikumā uzmanība veltīta daļai vēlamā risinājuma attiecībā uz stingrākiem noteikumiem par sodiem un patērētāju tiesībām uz individuāliem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem pret Direktīvas 2005/29/EK pārkāpumiem. Elementi saistībā ar aizliegumiem un kolektīvu tiesisko aizsardzību ir ietverti paralēlā priekšlikumā par pārstāvības prasībām attiecībā uz patērētāju kolektīvo interešu aizsardzību un par Direktīvas 2009/22/EK atcelšanu.

Attiecībā uz sodiem ar priekšlikumu tiks ieviesta saskaņotāka sodu piemērošana visā ES. Tas tiks panākts, izmantojot vienotu, neizsmeļošu kritēriju sarakstu pārkāpumu smaguma pakāpes novērtēšanai (izņemot dažus nenozīmīgus). Tiesību izpildes iestādēm būtu pienākums ņemt vērā šos kritērijus, lemjot, vai piemērot sodus un kādam būtu jābūt soda līmenim. Ja sods ir naudas sods, iestādēm, nosakot naudas soda apmēru, būtu jāņem vērā pārkāpumu izdarījušā tirgotāja apgrozījums, neto peļņa un visi naudas sodi, kas piemēroti par tādiem pašiem vai līdzīgiem pārkāpumiem citās dalībvalstīs. Gadījumos, kad ir izdarīti "plaši izplatīti pārkāpumi" un "Savienības mēroga plaši izplatīti pārkāpumi", kas definēti pārskatītajā Regulā par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā, naudas sodi būtu jāievieš kā obligāts sodu elements un dalībvalstīm būtu jānosaka maksimālais naudas sods par šādiem pārkāpumiem tādā līmenī, kas ir vismaz 4 % no tirgotāja gada apgrozījuma.

Attiecībā uz individuāliem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem priekšlikumā prasīts, lai dalībvalstis nodrošina, ka patērētājiem, kuriem kaitējumu nodarījusi negodīga komercprakse, ir piekļuve vismaz līgumiskam tiesiskās aizsardzības līdzeklim, proti, līguma izbeigšanai, un

30 SWD(2018) 96.
31 SEC(2018) 185.

ārpuslīgumiskam tiesiskās aizsardzības līdzeklim, proti, zaudējumu atlīdzināšanai. Jo īpaši "dīzeļgeitas" domstarpības (autoražotāji automobiļos bija izmantojuši tehnoloģiju, kas "apmāna" emisiju testus) ir parādījušas, ka ārpuslīgumiski tiesiskās aizsardzības līdzekļi, piemēram, papildu līgumiskās tiesības uz zaudējumu atlīdzināšanu, patērētājiem dažkārt var būt svarīgāki nekā līgumiskie tiesiskās aizsardzības līdzekļi. "Dīzeļgeitas" gadījumā daudzi patērētāji nav varējuši izmantot tiesiskās aizsardzības līdzekļus pat tajās dalībvalstīs, kas jau nodrošina tiesiskās aizsardzības līdzekļus negodīgas komercprakses upuriem. Tas ir tāpēc, ka pieejamie tiesiskās aizsardzības līdzekļi ir vienīgi līgumiski. Tāpēc tiesiskās aizsardzības līdzekļus var piemērot tikai pret patērētāju līgumpartneriem, kas šajā gadījumā parasti ir automobiļa pārdevēji nevis automobiļa ražotāji.

Attiecībā uz šo pasākumu izmaksām varētu rasties dažas sākotnējās iepazīšanās izmaksas tirgotājiem. Tomēr MVU grupas apspriešanā lielākā daļa respondentu norādīja, ka to izmaksas netiktu ietekmētas, pastiprinot sodus. Attiecībā uz individuālajiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem lēstās vienreizējās izmaksas (mediāna), piemēram, izmaksas par juridiskajām konsultācijām, kas tika ziņotas MVU grupā, bija EUR 638. Vidējās lēstās ikgadējās darbības izmaksas bija EUR 655. Sabiedriskajā apspriešanā lielākā daļa publisko iestāžu norādīja, ka, pastiprinot noteikumus par sodiem, palielinātos administratīvās un tiesu izpildes izmaksas. Rastos arī dažas sākotnējās iepazīšanās izmaksas valstu iestādēm un tiesām, ieviešot tiesības uz individuāliem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem. Neviena publiskā iestāde nesniedza aplēses par palielinātām vai samazinātām izpildes izmaksām. Izmaksas publiski tiesiskās izpildes iestādēm un tiesām ietver iespējamu izpildes un tiesas lietu skaita palielinājumu. Tomēr šīs izmaksas ir iespējams kompensēt ar paredzamo kopējo ES patērētāju tiesību aktu pārkāpumu samazinājumu, jo palielinātos stingrāku sodu un tiesiskās aizsardzības līdzekļu atturošā ietekme.

Priekšlikums ļautu ietaupīt tirgotājiem, kas veic pārrobežu tirdzniecību, pateicoties tam, ka noteikumi būs vairāk saskaņoti. Konkrēti būtu lielāka skaidrība par iespējamām sekām, kas tirgotājiem rastos neatbilstības gadījumā. Tas varētu radīt mazākas un precīzākas riska novērtēšanas izmaksas.

Attiecībā uz modernizēšanu un administratīvā sloga samazināšanu ietekmes novērtējumā tika novērtēti šādi risinājumi: a) tiešsaistes tirdzniecības vietu pārredzamība, b) patērētāju tiesību aizsardzība attiecībā uz digitālajiem pakalpojumiem, kas netiek sniegti pret samaksu naudā, un c) sloga samazināšanas pasākumi, kas ir aprakstīti nākamajā iedaļā par normatīvo atbilstību un vienkāršošanu.

Attiecībā uz tiešsaistes tirdzniecības vietu pārredzamību ietekmes novērtējumā tika novērtēti risinājumi veicināt pašregulēšanu, kopregulēšanu un juridiskus grozījumus Direktīvā 2011/83/ES, ar ko nosaka papildu informācijas prasības tiešsaistes tirdzniecības vietām. Tikai ļoti nedaudzi respondenti mērķtiecīgajās un sabiedriskajās apspriešanās sniedza kvantitatīvas izmaksu aplēses. Dažas lielākas tiešsaistes tirdzniecības vietas ziņoja, ka jauni pilnībā saskaņoti noteikumi par pārredzamību nodrošinātu dažus izmaksu samazinājumus, bet citas vietas nezināja, vai šie noteikumi radītu izmaksu samazinājumus. No četrām tiešsaistes tirdzniecības vietām, kas atbildēja uz jautājumu par izmaksām, divas norādīja, ka izmaksas, lai izpildītu jaunās informācijas prasības (vienreizējas izmaksas un darbības izmaksas), esot saprātīgas, viena neuzskatīja tās par saprātīgām, un vēl viena nezināja.

PTD darbības jomas paplašināšana, ietverot "bezmaksas" digitālos pakalpojumus, ir juridisks precizējums, kas radīs mērenas izmaksas uzņēmumiem, jo tiem būs jāveic tīmekļa vietnes/tiešsaistes saskarnes pielāgojumi. Mazie un vidējie uzņēmumi lēsa, ka vidējās gada izmaksas, kas rastos, ja paplašinātu Direktīvas 2011/83/ES darbības jomu, lai ietvertu

digitālos pakalpojumus, kas netiek sniegti pret samaksu, ir EUR 33 attiecībā uz prasībām par informāciju pirms līguma noslēgšanas un EUR 50 attiecībā uz atteikuma tiesībām.

Direktīvas 2005/29/EK grozījums, norādot, ka dalībvalstis var pieņemt noteikumus, kas paredzēti, lai aizsargātu patērētāju leģitīmās intereses attiecībā uz īpaši agresīvu vai maldinošu tirgvedības vai pārdošanas praksi saistībā ar nelūgtiem apmeklējumiem, ko tirgotājs veic patērētāja mājās, vai saistībā ar komerciālām ekskursijām, ko tirgotājs organizē ar mērķi reklamēt vai pārdot produktus patērētājiem, ja šādi ierobežojumi ir pamatoti ar sabiedriskās kārtības ievērošanu vai privātās dzīves neaizskaramības aizsardzību, ir vajadzīgs, lai precizētu saistību starp direktīvu un valstu noteikumiem par šādām tirgvedības darbībām.

Dažas dalībvalstis ir ieviesušas aizliegumus vai ierobežojumus konkrēta veida tirdzniecībai ārpus uzņēmuma telpām, piemēram, nevēlamai tiešajai tirdzniecībai mājās, arī privātās dzīves aizsardzības un sabiedriskās kārtības ievērošanas nolūkā. Lai gan šādi ierobežojumi ir pretrunā Direktīvas 2005/29/EK pilnībā saskaņotajai būtībai, tiem nav pārrobežu ietekmes vai tā ir ļoti neliela (tas skaidrojams ar tirdzniecības ārpus uzņēmuma telpām būtību). Tāpēc šādiem ierobežojumiem nebūs ievērojamas ietekmes uz vienoto tirgu. Ar ierosināto grozījumu tiktu atzīts *status quo*, kas pastāv dažās dalībvalstīs, kuras ir pieņēmušas dažus ierobežojumus attiecībā uz tiešo tirdzniecību mājās un/vai tirdzniecības ekskursijām. Jebkāda turpmāka ietekme būs atkarīga no citām dalībvalstīm, kas izmanto šo iespēju. Tāpēc tika uzskatīts, ka vienotais tirgus netiks nekavējoties ietekmēts, ja tiks precizēta iespēja, ka dalībvalstis var ieviest šādus ierobežojumus, pamatojoties uz sabiedrisko kārtību vai patērētāju privātās dzīves aizsardzību, un tas ir saskaņā ar subsidiaritātes principu.

Grozījums Direktīvā 2005/29/EK attiecībā uz produktu "divējādo kvalitāti" ir vajadzīgs, lai nodrošinātu lielāku juridisko skaidrību dalībvalstu iestādēm, kas ir atbildīgas par direktīvas izpildes panākšanu. Komisija jau ir izskatījusi šo jautājumu 2016. gada 25. maija vadlīnijās par Direktīvas 2005/29/EK piemērošanu[32] un nesen — Komisijas 2017. gada 26. septembra paziņojumā "ES pārtikas aprites un patērētāju tiesību aizsardzības jomu tiesību aktu piemērošana divējādas kvalitātes produktu jautājumos — īpašie aspekti saistībā ar pārtiku"[33]. Tomēr izpildes pieredze liecina, ka valstu iestādes varētu gūt labumu no nepārprotamu noteikumu kopuma. Tie ir nepieciešami, lai varētu efektīvāk cīnīties pret komercpraksi, kas ietver produkta kā tāda produkta tirgvedību, kurš ir identisks tādam pašam produktam, kas tiek laists tirgū vairākās citās dalībvalstīs, ja minētajiem produktiem ir ievērojami atšķirīgs sastāvs vai īpašības, kas liek vai var likt vidējam patērētājam pieņemt tādu darījuma lēmumu, kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Tā kā šis priekšlikums ir daļa no *REFIT* programmas, regulatīvā sloga noteikšana bija svarīga pamatā esošo izvērtējumu daļa. Tie liecināja, ka kopumā ES tiesību akti patērētāju tiesību aizsardzības jomā nav īpaši apgrūtinoši gan absolūtā izteiksmē, gan salīdzinājumā ar citām ES regulējuma jomām[34]. Tādējādi, ņemot vērā lielās priekšrocības, kas piemīt ES tiesību aktiem patērētāju tiesību aizsardzības jomā, aizsargājot patērētājus un veicinot vienoto tirgu, šajos izvērtējumos tika konstatētas tikai ierobežotas iespējas attiecībā uz sloga samazināšanu.

Tā kā ar šo priekšlikumu groza tiesību aktus, kas piemērojami visiem tirgotājiem, tostarp mikrouzņēmumiem, nav pamatotu iemeslu atbrīvot mikrouzņēmumus no šā priekšlikuma piemērošanas. Ir iespējams, ka mikrouzņēmumi jo īpaši būs ieguvēji no ierosinātajiem

[32] SWD(2016) 163 final.
[33] C(2017) 6532.
[34] Papildu informācijai sk. Atbilstības pārbaudes ziņojuma 6.2.4. nodaļu.

pasākumiem sloga mazināšanai saistībā ar atteikuma tiesībām. Tas ir tāpēc, ka sakarā ar pašreizējiem pienākumiem šiem uzņēmumiem patlaban var būt mazāks elastīgums, absorbējot zaudējumus. Mikrouzņēmumus varētu mazāk skart ierosinātā noteikumu pastiprināšana par sodiem attiecībā uz plaši izplatītiem pārkāpumiem un Savienības mēroga plaši izplatītiem pārkāpumiem, jo šādus pārkāpumus parasti veic lielāki uzņēmumi, uz kuriem pēc tam attiecas koordinētas patērētāju tiesību aizsardzības sadarbības izpildes darbības.

Pirmais grozījums attiecībā uz atteikuma tiesībām izbeidz tirgotāja pienākumu pieņemt atpakaļ preces, pat ja patērētāji ir izmantojuši šīs preces vairāk, nekā atļauts. Mazie un vidējie uzņēmumi ziņoja par ikgadējiem zaudējumiem vidēji EUR 2223 (mediāna EUR 100), ko rada pašreizējais pienākums pieņemt šādas "nepamatoti pārbaudītas preces". Uzņēmumu apvienību un uzņēmumu viedoklis arī liecina, ka tirgotāji, jo īpaši mazie un vidējie uzņēmumi, gūs labumu no šā sloga samazinājuma. Attiecībā uz tirgotāja pienākumu atmaksāt naudu patērētājam, pirms ir bijusi iespēja pārbaudīt atpakaļnosūtītās preces, pašreizējo noteikumu dēļ radušies vidējie lēstie ikgadējie zaudējumi, par kuriem ziņots MVU grupas apspriešanā, bija EUR 1212 (mediāna 0). Uzņēmumu apvienību un uzņēmumu viedoklis arī liecina, ka tirgotāji, jo īpaši mazie un vidējie uzņēmumi, gūs labumu no šā sloga samazinājuma.

Ļoti ierobežoti kvantitatīvi dati bija pieejami par to, ka tiek atcelts tirgotāja pienākums reklāmas stadijā sniegt informāciju par sūdzību izskatīšanu. Tomēr viedokļi, ko pauda uzņēmumu apvienības, liecina par nelieliem līdz būtiskiem ietaupījumiem uzņēmumiem. Kas attiecas uz tirgotāju pienākumu norādīt faksa numuru un atvieglot mūsdienīgāku saziņas līdzekļu izmantošanu (piemēram, tīmekļa veidlapas formātā) kā alternatīvu e-pasta adresei, fakts, ka daudzi tirgotāji patērētājiem jau piedāvā šos mūsdienīgākos saziņas līdzekļus (vienlaikus ar e-pasta adresi), liecina, ka tie ir efektīvāki par e-pastu. Pienākuma norādīt faksa numuru svītrošana neietekmēs izmaksas, jo patlaban tā ir obligāta informācija tikai tiem dažiem tirgotājiem, kas saziņā ar patērētājiem joprojām izmanto faksu.

Visi grozījumi priekšlikumā ir izstrādāti tehnoloģiski neitrālā veidā, lai nodrošinātu, ka tos ātri neapsteigs tehnoloģiju attīstība. Tādējādi "tiešsaistes tirdzniecības vietu" spēkā esošā definīcija citos ES tiesību aktos tiek atjaunināta, lai svītrotu konkrētas atsauces uz konkrētu tehnoloģiju, piemēram, "tīmekļa vietnes", un nodrošinātu, ka tā atbilst nākotnes vajadzībām. Ar Direktīvas 2011/83/ES darbības jomas paplašināšanu, ietverot digitālos pakalpojumus, kas netiek sniegti pret samaksu naudā, varētu risināt digitālo darījumu pašreizējās situācijas problēmu saistībā ar patērētājiem, izmantojot saturiski neitrālus un nākotnes vajadzībām atbilstošus noteikumus. Tas papildinātu ES datu aizsardzības noteikumus. Direktīvas 2011/83/ES noteikumu pārmaiņas par saziņas līdzekļiem būs tehnoloģiski neitrālas un nākotnes vajadzībām atbilstošas. Tas ir tāpēc, ka atsauce būs uz citiem tiešsaistes saziņas līdzekļiem, kas ļauj patērētājam saglabāt paziņojuma saturu, nevis uz konkrētu tehnoloģiju.

- **Pamattiesības**

Šis priekšlikums ir saskaņā ar Pamattiesību hartas 38. pantu, saskaņā ar kuru ES nodrošina patērētāju tiesību augstu aizsardzības līmeni. Pasākumi, ar kuriem: a) uzlabo atbilstību patērētāju aizsardzības tiesību aktiem un b) modernizē patērētāju aizsardzības noteikumus attiecībā uz tiešsaistes tirdzniecības vietām un digitālajiem pakalpojumiem, palielina patērētāju aizsardzības līmeni. Uzlabotas individuālās tiesiskās aizsardzības iespējas pret negodīgu komercpraksi arī palīdzētu nodrošināt tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību, kas paredzētas hartas 47. pantā. Visbeidzot, priekšlikumā ir ievērotas tiesības uz personas datu aizsardzību, kas paredzētas hartas 8. pantā, un dalībvalstu tiesības ierobežot tādas tirdzniecības konkrētas formas un aspektus, ko veic ārpus uzņēmuma telpām, lai nodrošinātu patērētāju tiesības uz privātās dzīves neaizskaramību saskaņā ar hartas 7. pantu.

Sloga samazināšanas pasākumi, kas skar a) atteikuma tiesības, b) informācijas prasību vienkāršošanu un c) saziņas līdzekļu modernizēšanu, palīdzēs īstenot hartas 16. pantu, kas garantē brīvību veikt darījumdarbību saskaņā ar ES tiesību aktiem un valstu tiesību aktiem un praksi. Tajā pašā laikā informācijas prasību vienkāršošana un saziņas līdzekļu modernizēšana neradīs būtisku patērētāju aizsardzības samazinājumu. Un pasākumi attiecībā uz atteikuma tiesībām nodrošina tirgotāju un patērētāju tiesību un saistību lielāku līdzsvaru. Tas ir tāpēc, ka ar tiem tiks novērsts nepamatots slogs, vienlaikus ietekmējot tikai nelielu patērētāju daļu.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikums neietekmē ES budžetu.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un pārskatu sniegšanas kārtība**

Komisija izvērtēs šīs intervences efektivitāti, lietderīgumu, nozīmīgumu, saskanību un ES pievienoto vērtību saskaņā ar rādītājiem, kas noteikti ietekmes novērtējumā. Šos rādītājus var izmantot kā pamatu izvērtējumam, kas jāiesniedz ne agrāk kā 5 gadus pēc piemērošanas sākuma, lai nodrošinātu, ka pēc pilnīgas īstenošanas visās dalībvalstīs ir pieejams pietiekami daudz datu.

Visaptveroša statistika par tiešsaistes tirdzniecību Eiropas Savienībā un precīzāki dati par mazumtirdzniecību tiešsaistē ir pieejami *Eurostat* datubāzē. Tos varētu izmantot kā primāro datu avotu izvērtēšanai. Tas tiks papildināts ar patērētājiem un mazumtirgotājiem Eiropas Savienībā īstenotiem reprezentatīviem apsekojumiem, kurus regulāri veic patēriņa tirgu rezultātu pārskatu vajadzībām, ko publicē reizi divos gados. Minētajos apsekojumos pēta pieredzi un uzskatus, kas ir svarīgi faktori, kuri ietekmē patērētāju un uzņēmumu izturēšanos vienotajā tirgū. Uzraudzība ietvers arī sabiedrisko apspriešanu un mērķtiecīgus apsekojumus ar konkrētām ieinteresēto personu grupām (patērētājiem, tiesīgajām iestādēm, tiešsaistes tirdzniecības vietām, tirgotājiem, kuri sniedz digitālos pakalpojumus bez samaksas naudā). Attiecībā konkrēti uz uzņēmējdarbības perspektīvu — tā tiks aptverta ar mazumtirgotāju apsekojumu, ko regulāri veiks patērētāju apstākļu pārskata vajadzībām, kā arī ar mērķtiecīgiem apsekojumiem, kuri jāveic ar tiešsaistes tirdzniecības vietām un "bezmaksas" digitālo pakalpojumu sniedzējiem.

Šīs datu vākšanas izmantos arī Komisijas ziņojumos par transponēšanu un īstenošanu. Turklāt Komisija saglabās ciešu saikni ar dalībvalstīm un visām attiecīgajām ieinteresētajām personām, lai uzraudzītu iespējamā tiesību akta ietekmi. Lai ierobežotu papildu administratīvo slogu dalībvalstīm un privātajam sektoram, ņemot vērā uzraudzībai izmantojamo informācijas vākšanu, ierosinātie uzraudzības rādītāji visos gadījumos, kuros iespējams, pamatojas uz jau esošajiem datu avotiem.

Datu vākšanas mērķis ir precīzāk noteikt, ciktāl rādītāju pārmaiņas varētu saistīt ar priekšlikumu. Piemēram, lai gan, piešķirot patērētājiem vienādas tiesības visā ES, varētu sagaidīt, ka tie ir drošāki par savu tiesību aizstāvību pārrobežu darījumos, tādējādi palīdzot mazināt kaitējumu patērētājiem, to patērētāju daļu, kuri saņem iedarbīgus tiesiskās aizsardzības līdzekļus, iespaidos arī citi faktori. Šādi svarīgi faktori ir iepriekš aprakstīti problēmu aprakstos. Veiktajos apsekojumos par patēriņa tirgu rezultātu pārskatiem ir laikrindas par galvenajiem rādītājiem, kas principā (izmantojot statistisko analīzi) ļauj nošķirt konkrētas politikas iniciatīvas ietekmi no plašākām tendencēm.

- **Paskaidrojoši dokumenti (direktīvām)**

Tā kā ar šo priekšlikumu tiek ieviesti konkrēti grozījumi četrās spēkā esošās direktīvās, dalībvalstīm būtu jāsniedz Komisijai konkrēto grozījumu teksts valstu noteikumos vai, ja šādi grozījumi netiek veikti, jāpaskaidro, ar kādiem konkrētiem valsts tiesību aktiem jau īsteno priekšlikumā paredzētos grozījumus.

- **Konkrētu priekšlikuma noteikumu sīks skaidrojums**

1. pants – Direktīvas 2005/29/EK grozījumi

Ar priekšlikuma 1. pantu groza Direktīvu 2005/29/EK šādos divos galvenajos punktos: ar to ievieš tiesības uz patērētāju individuāliem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem un pastiprina noteikumus par sodiem. Priekšlikumā arī precizēti direktīvas spēkā esošie noteikumi attiecībā uz "divējādas kvalitātes" produktu slēptu reklāmu un maldinošu reklāmu. Visbeidzot, priekšlikumā tiek risināts jautājums par valstu noteikumiem attiecībā uz konkrētu formu tirdzniecību ārpus uzņēmuma telpām.

Attiecībā uz **individuāliem patērētāju tiesiskās aizsardzības līdzekļiem** Direktīvā 2005/29/EK iekļauj jaunu 11.a pantu, kas dalībvalstīm uzliek par pienākumu nodrošināt, lai valstu tiesību aktos būtu pieejami noteikti konkrēta veida līgumiskie un ārpuslīgumiskie tiesiskās aizsardzības līdzekļi pret Direktīvas 2005/29/EK pārkāpumiem. Minētajā direktīvā ieviešot tiesības uz individuāliem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, tiktu nostiprinātas negodīgas komercprakses upuru tiesības vērsties pret tirgotājiem, lai risinātu problēmas, ko radījusi šie tirgotāji.

Attiecībā uz **sodiem** ar direktīvas 13. pantu tiek ieviests vienotu, neizsmeļošu kritēriju saraksts (izņemot dažus) pārkāpumu smaguma pakāpes novērtēšanai. Tiesību izpildes iestādēm būtu pienākums ņemt vērā šos kritērijus, lemjot, vai piemērot sodus un par to līmeni. Ja sods ir naudas sods, iestādei, nosakot naudas soda apmēru, būtu jāņem vērā pārkāpumu izdarījušā tirgotāja apgrozījums, neto peļņa, kā arī visi naudas sodi, kas piemēroti par to pašu pārkāpumu citās dalībvalstīs. Turklāt attiecībā uz gadījumiem, kad ir izdarīti "plaši izplatīti pārkāpumi" un "Savienības mēroga plaši izplatīti pārkāpumi", kā definēts pārskatītajā Regulā par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā (Regula (ES) 2017/2395), dalībvalstīm savos tiesību aktos būs jāparedz naudas sodi, kuru maksimālajam apmēram vajadzētu būt vismaz 4 % no pārkāpumu izdarījušā tirgotāja apgrozījuma attiecīgajā dalībvalstī vai dalībvalstīs. Tas nozīmē — ja valstu kompetentās iestādes, kas sadarbojas saskaņā ar patērētāju tiesību aizsardzības sadarbības koordinējošo darbību, izraugās vienu kompetento iestādi, lai piemērotu vienu naudas sodu, maksimālajam naudas sodam, kas ir pieejams minētajā lietā, vajadzētu būt vismaz 4 % no tirgotāja kopējā apgrozījuma visās attiecīgajās dalībvalstīs.

Attiecībā uz **slēpto reklāmu** patērētāji, kas izmanto digitālās lietojumprogrammas, piemēram, tiešsaistes tirdzniecības vietas, salīdzināšanas rīkus, lietojumprogrammu iegādes vietnes vai meklētājprogrammas, vēlas iegūt dabiskus meklēšanas rezultātus, pamatojoties uz atbilstību saviem meklēšanas vaicājumiem, nevis uz trešo personu veiktiem maksājumiem. Tomēr, kā uzsvērts arī 2016. gada vadlīniju dokumentā par Direktīvu 2005/29/EK, meklēšanas rezultātos bieži ir ietverta "apmaksāta izvietošana", ja trešās personas maksā par augstāku vietu sarakstā, vai "apmaksāta iekļaušana", ja trešās personas maksā par to, lai tiktu iekļautas meklēšanas rezultātu sarakstā. Apmaksāta izvietošana un apmaksāta iekļaušana bieži vien nemaz nav norādīta vai arī ir norādīta tikai neskaidri, proti, patērētāji to nevar skaidri nošķirt. Tāpēc būtu jāprecizē attiecīgie Direktīvas 2005/29/EK noteikumi par slēptās reklāmas aizliegumu, lai skaidri noteiktu, ka tie attiecas ne tikai uz redakcionālo saturu plašsaziņas līdzekļos, bet arī uz meklēšanas rezultātiem, ko iegūst kā atbildi uz patērētāja tiešsaistes meklēšanas vaicājumu.

Attiecībā uz **konkrētu formu tirdzniecību ārpus uzņēmuma telpām** ar direktīvas 3. panta grozījumu dalībvalstis tiek pilnvarotas pieņemt noteikumus, lai aizsargātu patērētāju leģitīmās intereses attiecībā uz agresīvu vai maldinošu tirgvedības vai pārdošanas praksi saistībā ar nelūgtiem apmeklējumiem, ko tirgotājs veic patērētāja mājās (proti, apmeklējumiem, kas nav veikti pēc patērētāja lūguma, piemēram, norunājot tikšanos ar tirgotāju), vai saistībā ar komerciālām ekskursijām, ko tirgotājs organizē ar mērķi reklamēt vai pārdot produktus patērētājiem, ja šādi ierobežojumi ir pamatoti ar sabiedriskās kārtības ievērošanu vai privātās dzīves neaizskaramības aizsardzību. Lai nodrošinātu pilnīgu pārredzamību par šādiem pasākumiem, dalībvalstīm būs par tiem jāpaziņo Komisijai, kura šādus paziņojumus darīs publiski pieejamus.

Attiecībā uz **"divējādas kvalitātes" produktiem** ar grozījumu direktīvas 6. panta 2. punktā tiek skaidri paredzēts, ka komercprakse, kas ietver produkta kā tāda produkta tirgvedību, kurš ir identisks tādam pašam produktam, kas tiek laists tirgū vairākās citās dalībvalstīs, ja minētajiem produktiem ir ievērojami atšķirīgs sastāvs vai īpašības, kas liek vai var likt vidējam patērētājam pieņemt tādu darījuma lēmumu, kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis, ir maldinoša komercprakse, kura saskaņā ar direktīvas noteikumiem kompetentajām iestādēm būtu jānovērtē un jānovērš, katru gadījumu izskatot atsevišķi.

2. pants – Patērētāju tiesību direktīvas 2011/83/ES grozījumi

Ar šā priekšlikuma 2. pantu groza Direktīvu 2011/83/ES virknē punktu.

Ar Direktīvas 2011/83/ES 2. panta grozījumiem sniedz digitālā satura un digitālā pakalpojuma papildu definīcijas un attiecīgos līgumus par šo produktu sniegšanu, kas ir saskaņotas ar definīcijām [Digitālā satura direktīvā]. Ar šīm definīcijām Direktīvas 2011/83/ES piemērošanas jomā tiek iekļauti arī līgumi par digitālo pakalpojumu sniegšanu, saskaņā ar kuriem patērētājam nav jāmaksā naudā, bet tas sniedz personas datus. Saskaņā ar [Digitālā satura priekšlikumu direktīvai] "digitālā satura piegādes līguma" un "digitālā pakalpojuma līguma" definīcijās precizēts, ka bez samaksas naudā Direktīvā 2011/83/ES paredzētās tiesības un pienākumi nebūs piemērojami, ja personas datus, ko sniedzis patērētājs, tirgotājs apstrādā tikai un vienīgi, lai piegādātu digitālo saturu vai pakalpojumu vai lai ievērotu juridiskās prasības, un tirgotājs neapstrādā šos datus citiem mērķiem. Ar 2. panta grozījumiem tiek ieviesta arī "tiešsaistes tirdzniecības vietas" definīcija; uz tiešsaistes tirdzniecības vietu attiecas konkrētas papildu prasības par informāciju pirms līguma noslēgšanas saskaņā ar jauno 6.a pantu.

Direktīvas 2011/83/ES 5. pantu par informācijas prasībām pirms līguma noslēgšanas attiecībā uz līgumiem, kas nav ārpus uzņēmuma telpām noslēgti līgumi un distances līgumi, groza konsekvences nolūkā, lai ietvertu jaundefinētos digitālos pakalpojumus līdzās jau esošajam digitālā satura jēdzienam attiecībā uz informācijas prasībām pirms līguma noslēgšanas par sadarbspēju un funkcionalitāti.

Direktīvas 2011/83/ES 6. pantu par informācijas prasībām pirms līguma noslēgšanas attiecībā uz ārpus uzņēmuma telpām noslēgtiem līgumiem un distances līgumiem groza konsekvences nolūkā, lai ietvertu jaundefinētos digitālos pakalpojumus līdzās jau esošajam digitālā satura jēdzienam attiecībā uz informācijas prasībām pirms līguma noslēgšanas par sadarbspēju un funkcionalitāti. Turklāt 6. pantu groza, svītrojot faksu no iespējamo saziņas līdzekļu saraksta un ļaujot tirgotājiem kā alternatīvu tradicionālajam e-pastam izmantot citus tiešsaistes saziņas līdzekļus.

Direktīvā 2011/83/ES iekļauj jaunu 6.a pantu, kurā paredzētas konkrētas papildu informācijas prasības pirms līguma noslēgšanas attiecībā uz līgumiem, kuri noslēgti tiešsaistes tirdzniecības vietās, proti: 1) to galveno parametru apraksts, kas nosaka dažādo piedāvājumu

sarindošanas kārtību, 2) vai trešā persona, kas piedāvā produktu, ir tirgotājs vai nav, 3) vai patērētāju tiesības, kas izriet no ES patērētāju aizsardzības tiesību aktiem, attiecas uz līgumu, un 4) ja līgums ir noslēgts ar tirgotāju, kurš tirgotājs ir atbildīgs par to patērētāju tiesību nodrošināšanu, kas izriet no ES patērētāju aizsardzības tiesību aktiem saistībā ar līgumu.

Direktīvas 2011/83/ES 7. pantu, kurā paredzētas konkrētas formālās prasības ārpus uzņēmuma telpām noslēgtiem līgumiem, groza, lai precizētu, ka 3. punktā minētais tirgotāju pienākums iegūt patērētāja skaidru piekrišanu tūlītējai pakalpojumu sniegšanai attiecas tikai uz pakalpojumiem, kurus sniedz par samaksu. Šis grozījums ir vajadzīgs, ņemot vērā direktīvas darbības jomas paplašināšanu, lai ietvertu arī digitālos pakalpojumus, kas netiek sniegti pret samaksu naudā, jo pienākums iegūt skaidru piekrišanu ir svarīgs, tikai aprēķinot atlīdzību naudā, kas patērētājam ir jāmaksā tirgotājam par pakalpojumu izmantošanu atteikuma tiesību perioda laikā, ja patērētājs nolemj izmantot atteikuma tiesības.

Direktīvas 2011/83/ES 8. pantu, kurā paredzētas konkrētas formālās prasības distances līgumiem, groza vairākos punktos. Pirmkārt, 4. punktā ir iekļauts noteikums izslēgt atteikuma veidlapas paraugu no informācijas prasībām par tālsaziņas līdzekļiem, kuri izmantoti līguma noslēgšanai un kuros pieejama ierobežota telpa vai laiks informācijas sniegšanai, tostarp telefona zvaniem. Tas ir nepieciešams, jo rakstveida atteikuma veidlapas paraugu nevar sniegt patērētājam, izmantojot telefona zvanu, un var būt neiespējami to sniegt lietotājiem draudzīgā veidā, salīdzinot ar citiem saziņas līdzekļiem, uz kuriem attiecas 8. panta 4. punkts. Šādos gadījumos pietiek sniegt atteikuma veidlapas paraugu, kas pieejams patērētājam, izmantojot citus līdzekļus, piemēram, tirgotāja tīmekļa vietni, un to iekļaut līguma apstiprinājumā uz pastāvīga informācijas nesēja.

Panta 8. punktu groza līdzīgi kā 7. panta 3. punktu, kā aprakstīts iepriekš.

Direktīvas 2011/83/ES 13. pantu par tirgotāja pienākumiem gadījumos, kad tiek izmantotas atteikuma tiesības, groza, lai svītrotu tirgotāja pienākumu atmaksāt naudu patērētājam, pat pirms tirgotājs ir saņēmis atpakaļnosūtītās preces. Līdz ar to tirgotājam vienmēr būs tiesības aizturēt atmaksu, līdz atpakaļnosūtītās preces ir pienākušas un tirgotājam ir bijusi iespēja tās pārbaudīt. Vispārīgajai datu aizsardzības regulai un [Digitālā satura direktīvai] ir pievienotas atsauces par tirgotāja pienākumiem attiecībā uz patērētāja datu izmantošanu pēc līguma izbeigšanas.

Direktīvas 2011/83/ES 14. pantu par patērētāja pienākumiem gadījumos, kad tiek izmantotas atteikuma tiesības, groza, svītrojot patērētāju tiesības atgriezt preces, pat ja tās izmantotas vairāk, nekā nepieciešams, lai tās pārbaudītu, uz ko attiecas pienākums samaksāt par samazināto vērtību. Ir pievienots noteikums, kas ir līdzīgs attiecīgajam Digitālā satura direktīvas noteikumam, attiecībā uz patērētāja pienākumiem atturēties no digitālā satura vai digitālo pakalpojumu izmantošanas pēc līguma izbeigšanas. Visbeidzot, 4. punkta b) apakšpunktu, kurā paredzēta līgumiskā sankcija gadījumā, ja tirgotājs neievēro informācijas pienākumus saistībā ar digitālo saturu, groza konsekvences nolūkā, svītrojot no šīs sankcijas alternatīvo pamatojumu saraksta to, ka nav sniegts apliecinājums, ka patērētājs ir skaidri piekritis un atzinis, ka zaudējis atteikuma tiesības saskaņā ar 16. panta m) punktā paredzēto izņēmumu. Tā kā 14. pants attiecas uz atteikuma tiesību sekām, šis nosacījums nav būtisks, jo skaidra piekrišana un atzīšana nozīmē, ka faktiski tiek zaudētas atteikuma tiesības saskaņā ar 16. panta m) punktu.

Direktīvas 2011/83/ES 16. pantu par izņēmumiem attiecībā uz atteikuma tiesībām groza vairākos punktos. Pirmkārt, groza a) punktu, lai nodrošinātu konsekvenci ar 7. panta 3. punktu un 8. panta 7. punktu attiecībā uz tirgotāja pienākumiem, ja patērētājs vēlas, lai pakalpojumi tiktu sniegti nekavējoties. Otrkārt, m) punktu, kurā paredzēts atbrīvojums no atteikuma tiesībām attiecībā uz digitālu saturu, kas piegādāts materiālā datu nesējā, ja patērētājs iepriekš

devis piekrišanu sākt izpildi pirms atteikuma tiesību perioda beigām un apliecinājis, ka viņš tādējādi zaudē atteikuma tiesības, groza, lai piemērotu šos divus nosacījumus tikai tam saturam, kas sniegts par samaksu. Tas tiek darīts, lai nodrošinātu konsekvenci ar 14. panta 4. punkta b) apakšpunktu, kurā paredzēta līgumiska sankcija, ja tirgotājs neizpilda šo prasību, proti, patērētājam nav jāmaksā par patērēto digitālo saturu. Prasība iegūt skaidru patērētāja piekrišanu un apliecinājumu attiecīgi ir būtiska tikai attiecībā uz digitālu saturu, kuru sniedz pret tā cenas samaksu. Visbeidzot, ir pievienots jauns n) punkts, lai atbrīvotu no atteikuma tiesībām preces, kuras patērētājs ir izmantojis vairāk, nekā nepieciešams, lai tās pārbaudītu.

Direktīvas 2011/83/ES 24. pantu par sodiem groza līdzīgi kā 13. pantu par sodiem Direktīvā 2005/29/EK, kā aprakstīts iepriekš.

3. pants – Grozījumi Direktīvā 93/13/EEK par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos

Jaunu pantu par sodiem iekļauj Direktīvā 93/13/EEK līdzīgi kā 13. pantu par sodiem Direktīvā 2005/29/EK, kā aprakstīts iepriekš.

4. pants – Cenu norādīšanas direktīvas 98/6/EK grozījumi

Direktīvas 98/6/EK 8. pantu par sodiem groza līdzīgi kā 13. pantu par sodiem Direktīvā 2005/29/EK, kā aprakstīts iepriekš.

2018/0090 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko attiecībā uz ES patērētāju tiesību aizsardzības noteikumu labāku izpildi un modernizēšanu groza Padomes 1993. gada 5. aprīļa Direktīvu 93/13/EEK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 98/6/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/29/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2011/83/ES

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu[35],

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

(1) Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 169. panta 1. punktā un 169. panta 2. punkta a) apakšpunktā paredzēts, ka Savienība veicina augsta patērētāju tiesību aizsardzības līmeņa sasniegšanu, izmantojot pasākumus, kas pieņemti saskaņā ar LESD 114. pantu. Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 38. pantā ir paredzēts, ka Savienības politikai jānodrošina augsts patērētāju tiesību aizsardzības līmenis.

(2) Patērētāju tiesību aizsardzības tiesību akti būtu efektīvi jāpiemēro visā Savienībā. Tomēr visaptverošā patērētāju tiesību aizsardzības un tirgvedības tiesību direktīvu atbilstības pārbaudē, kuru Komisija veica 2016. un 2017. gadā saistībā ar Normatīvās atbilstības un izpildes programmu (*REFIT*), tika secināts, ka Savienības patērētāju aizsardzības tiesību aktu efektivitāti apdraud informētības trūkums gan tirgotāju, gan patērētāju vidū, kā arī nepietiekama izpilde un ierobežotas patērētāju tiesiskās aizsardzības iespējas.

(3) Eiropas Savienība jau ir veikusi vairākus pasākumus, lai uzlabotu patērētāju, tirgotāju un praktizējošu juristu informētību par patērētāju tiesībām un uzlabotu patērētāju tiesību izpildi un patērētāju tiesisko aizsardzību. Tomēr vēl ir trūkumi, jo īpaši tas, ka valstu tiesību aktos nav iekļauti patiesi iedarbīgi un samērīgi sodi, lai atturētu un sodītu par pārkāpumiem, ir nepietiekami individuāli tiesiskās aizsardzības līdzekļi patērētājiem, kuriem nodarīts kaitējums, pārkāpjot valstu tiesību aktus, ar kuriem

[35] OV C , , . lpp.

transponē Direktīvu 2005/29/EK[36], un ir nepilnības saistībā ar aizlieguma procedūru saskaņā ar Direktīvu 2009/22/EK[37]. Aizlieguma pārskatīšanas procedūra būtu jāreglamentē ar atsevišķu instrumentu, ar ko groza un aizstāj Direktīvu 2009/22/EK.

(4) Direktīvās 98/6/EK[38], 2005/29/EK un 2011/83/ES[39] ir iekļautas prasības, ka dalībvalstīm jāparedz iedarbīgi, samērīgi un atturoši sodi, lai novērstu to valstu noteikumu pārkāpumus, ar kuriem transponē šīs direktīvas. Turklāt 21. pantā Regulā (ES) 2017/2394[40] par sadarbību patērētāju tiesību aizsardzības jomā prasīts, lai dalībvalstis efektīvi, iedarbīgi un koordinēti veiktu izpildes pasākumus, tostarp noteiktu sodus, lai panāktu, ka tiek izbeigti vai aizliegti plaši izplatīti pārkāpumi vai Savienības mēroga plaši izplatīti pārkāpumi.

(5) Spēkā esošie valstu noteikumi par sodiem Savienībā ievērojami atšķiras. Konkrēti, ne visas dalībvalstis nodrošina, ka pārkāpumus izdarījušajiem tirgotājiem var piemērot iedarbīgus, samērīgus un atturošus naudas sodus par plaši izplatītiem pārkāpumiem vai Savienības mēroga plaši izplatītiem pārkāpumiem. Konsekvences labad starp dažādām direktīvām par patērētāju tiesību aizsardzību sodi būtu jāreglamentē horizontāli, pārskatot spēkā esošos noteikumus par sodiem Direktīvās 98/6/EK, 2005/29/EK un 2011/83/ES un ieviešot jaunus noteikumus par sodiem Direktīvā 93/13/EEK[41].

(6) Lai atvieglinātu sodu konsekventu piemērošanu, jo īpaši Savienībā izdarītiem pārkāpumiem, plaši izplatītiem pārkāpumiem un Savienības mēroga plaši izplatītiem pārkāpumiem, kas minēti Regulā (ES) 2017/2394, būtu jāievieš vienoti neizsmeļoši kritēriji naudas sodu piemērošanai. Šajos kritērijos būtu jāiekļauj pārkāpuma pārrobežu būtība, proti, vai ar pārkāpumu ir nodarīts kaitējums arī patērētājiem citās dalībvalstīs. Būtu jāņem vērā arī jebkura tiesiskā aizsardzība, kuru tirgotājs nodrošinājis patērētājiem par nodarīto kaitējumu. Viena un tā paša noteikumu pārkāpēja atkārtoti izdarīti pārkāpumi liecina par tendenci izdarīt šādus pārkāpumus un tāpēc ir nozīmīgs rādītājs attiecībā uz pārkāpuma smagumu, un attiecīgi liecina par nepieciešamību palielināt soda apmēru, lai efektīvi panāktu atturošo iedarbību. Kritērijs par gūto finansiālo labumu vai novērstajiem zaudējumiem saistībā ar pārkāpumu ir īpaši svarīgs, ja valsts tiesību aktos kā sodi paredzēti naudas sodi un noteikts maksimālais naudas soda apmērs procentos no tirgotāja apgrozījuma un ja pārkāpums skar tikai vienu vai dažus tirgus, kuros tirgotājs darbojas.

(7) Turklāt attiecībā uz visiem naudas sodiem, kas piemēroti kā sodi, būtu jāņem vērā pārkāpumu izdarījušā tirgotāja gada apgrozījums un peļņa, un visi naudas sodi, kas

---

36 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/29/EK (2005. gada 11. maijs), kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 (OV L 149, 11.6.2005., 22. lpp.).

37 Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīva 2009/22/EK par aizliegumiem saistībā ar patērētāju interešu aizsardzību (OV L 110, 1.5.2009., 30. lpp.).

38 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/6/EK (1998. gada 16. februāris) par patērētāju aizsardzību, norādot patērētājiem piedāvāto produktu cenas (OV L 80, 18.3.1998., 27. lpp.).

39 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/83/ES (2011. gada 25. oktobris) par patērētāju tiesībām un ar ko groza Padomes Direktīvu 93/13/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 1999/44/EK un atceļ Padomes Direktīvu 85/577/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/7/EK (OV L 304, 22.11.2011., 64. lpp.).

40 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/2394 (2017. gada 12. decembris) par sadarbību starp valstu iestādēm, kas atbild par tiesību aktu izpildi patērētāju tiesību aizsardzības jomā, un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 2006/2004 (OV L 345, 27.12.2017., 1. lpp.).

41 Padomes Direktīva 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos (OV L 95, 21.4.1993., 29. lpp.).

tirgotājam piemēroti citās dalībvalstīs par vienu un to pašu pārkāpumu, īpaši saistībā ar patērētāju aizsardzības tiesību aktu plaši izplatītiem pārkāpumiem un Savienības mēroga plaši izplatītiem pārkāpumiem, kuriem jāveic koordinēta izmeklēšana un izpilde saskaņā ar Regulu (ES) 2017/2394.

(8) Šie vienotie neizsmeļošie kritēriji sodu piemērošanai var nebūt svarīgi, lemjot par sodiem attiecībā uz katru pārkāpumu, īpaši attiecībā uz mazāk nopietniem pārkāpumiem. Dalībvalstīm būtu jāņem vērā arī citi sodu noteikšanai piemērojamo tiesību aktu vispārīgie principi, piemēram, princips *non bis in idem*.

(9) Lai nodrošinātu, ka dalībvalsts iestādes var piemērot iedarbīgus, samērīgus un atturošus sodus par patērētāju aizsardzības tiesību aktu plaši izplatītiem pārkāpumiem un Savienības mēroga plaši izplatītiem pārkāpumiem, kuriem jāveic koordinēta izmeklēšana un izpilde saskaņā ar Regulu (ES) 2017/2394, naudas sodi būtu jāievieš kā obligāts šādu pārkāpumu sodu elements. Lai nodrošinātu naudas sodu atturošu iedarbību, dalībvalstīm savos valstu tiesību aktos būtu jānosaka maksimālais naudas sods par šādiem pārkāpumiem tādā līmenī, kas ir vismaz 4 % no tirgotāja gada apgrozījuma attiecīgajā dalībvalstī.

(10) Ja koordinācijas mehānisma rezultātā saskaņā ar Regulu (ES) 2017/2394 viena valsts kompetentā iestāde minētās regulas nozīmē piemēro naudas sodu tirgotājam, kas ir atbildīgs par plaši izplatītu pārkāpumu vai Savienības mēroga plaši izplatītu pārkāpumu, tai vajadzētu būt iespējai piemērot naudas sodu, kura apmērs ir vismaz 4 % no tirgotāja gada apgrozījuma visās dalībvalstīs, uz kurām attiecas koordinētā izpildes darbība.

(11) Dalībvalstīm nevajadzētu liegt saglabāt vai ieviest savos valsts tiesību aktos naudas sodus, kuri pamatojas uz lielāku maksimālo apgrozījumu, par patērētāju aizsardzības tiesību aktu plaši izplatītiem pārkāpumiem vai Savienības mēroga plaši izplatītiem pārkāpumiem, kas definēti Regulā (ES) 2017/2394. Prasība noteikt naudas sodu tādā apmērā, kas nav mazāks par 4 % no tirgotāja apgrozījuma, nebūtu jāpiemēro dalībvalstu papildu noteikumiem par periodiskiem soda maksājumiem, piemēram, dienas naudas sodiem, par neatbilstību jebkuram lēmumam, rīkojumam, pagaidu pasākumam, tirgotāja saistībām vai citam pasākumam ar mērķi pārtraukt pārkāpumu.

(12) Lemjot par to, kādam nolūkam izmantot ieņēmumus no naudas sodiem, dalībvalstīm būtu jāņem vērā galvenais patērētāju aizsardzības tiesību aktu un to izpildes mērķis, proti, aizsargāt patērētāju vispārējās intereses. Tādēļ dalībvalstīm būtu jāapsver iespēja novirzīt vismaz daļu no ieņēmumiem no naudas sodiem, lai uzlabotu patērētāju aizsardzību savās jurisdikcijās, piemēram, atbalstītu patērētāju kustību vai darbības, kuru mērķis ir iespēju nodrošināšana patērētājiem.

(13) Direktīvas 2005/29/EK kontekstā būtu jāpastiprina piekļuve individuāliem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem patērētājiem, kuriem kaitējumu nodarījusi negodīga komercprakse, lai nodrošinātu patērētājam tādu situāciju, kādā tas būtu bijis, ja netiktu izmantota negodīga komercprakse. Lai gan minētā direktīva sākotnēji bija izstrādāta galvenokārt, lai, pamatojoties uz publiski tiesisku izpildi, reglamentētu tirgotāju izturēšanos tirgū, pieredze, kas gūta vairāk nekā desmit piemērošanas gados, liecina par trūkumiem, jo nav skaidra regulējuma, ar ko paredz tiesības uz individuālu tiesisko aizsardzību.

(14) Valstu noteikumi par individuāliem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem patērētājiem, kuriem kaitējumu nodarījusi negodīga komercprakse, ir atšķirīgi. Pašreizējā situācija, kurā lielā mērā dalībvalstu ziņā ir tas, lai noteiktu, vai tiesiskās aizsardzības līdzekļiem

vajadzētu būt pieejamiem un kā tiem vajadzētu būt pieejamiem, nosaka to, ka Direktīva 2005/29/EK nav pilnībā iedarbīga. Tāpēc minētajai direktīvai joprojām piemīt potenciāls, lai pilnībā sasniegtu tās divus mērķus, proti, veicinātu iekšējā tirgus pienācīgu darbību un panāktu augsta līmeņa patērētāju tiesību aizsardzību. Neraugoties uz pašreizējām tiesiskās aizsardzības līdzekļu iespējām saskaņā ar valstu tiesību aktiem, atbilstības pārbaudē netika konstatēti būtiski judikatūras piemēri, kur negodīgas komercprakses upuri būtu izmantojuši tiesiskās aizsardzības līdzekļus. Tas ir pretrunā faktam, ka negodīga komercprakse ir visbiežāk sastopamā ar patērētāju tiesību aizsardzību saistītā problēma Eiropā. Tas liecina, ka pašreizējās tiesiskās aizsardzības līdzekļu iespējas nenodrošina, ka patērētāji var atrisināt problēmas, ja ir pārkāptas to tiesības saskaņā ar minēto direktīvu. Tādējādi, ieviešot skaidru regulējumu attiecībā uz individuālajiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, tiktu atvieglota privāttiesiskā izpilde, un tas papildinātu spēkā esošo prasību dalībvalstīm nodrošināt, ka ir ieviesti atbilstoši un iedarbīgi līdzekļi, lai panāktu minētās direktīvas izpildi. Tāpat arī tas būtu saskaņā ar pieeju individuālajiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem citās patērētāju aizsardzības direktīvās, piemēram, Direktīvā 93/13/EEK un Direktīvā 1999/44/EK, nodrošinot saskaņotāku un konsekventāku patērētāju *acquis* piemērošanu.

(15) Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka patērētājiem, kuriem kaitējumu nodarījusi negodīga komercprakse, ir pieejami tiesiskās aizsardzības līdzekļi, lai novērstu minētās negodīgās komercprakses ietekmi. Lai sasniegtu minēto mērķi, dalībvalstīm būtu jānodrošina gan līgumisko, gan ārpuslīgumisko tiesiskās aizsardzības līdzekļu pieejamība. Dalībvalstu nodrošinātajos līgumiskajos tiesiskās aizsardzības līdzekļos būtu jāietver vismaz tiesības uz līguma izbeigšanu. Ārpuslīgumiskajos tiesiskās aizsardzības līdzekļos, kas nodrošināti saskaņā ar valstu tiesību aktiem, būtu jāietver vismaz tiesības uz zaudējumu atlīdzināšanu. Dalībvalstīm nevajadzētu liegt saglabāt vai ieviest tiesības uz papildu tiesiskās aizsardzības līdzekļiem patērētājiem, kuriem kaitējumu nodarījusi negodīga komercprakse, lai nodrošinātu, ka pilnībā tiek novērsta šādas prakses ietekme.

(16) Patērētāju tiesību aizsardzības un tirgvedības tiesību direktīvu atbilstības pārbaudē un vienlaicīgā Direktīvas 2011/83/ES izvērtējumā arī tika konstatētas vairākas jomas, kurās spēkā esošie patērētāju aizsardzības noteikumi būtu jāmodernizē un būtu jāsamazina nesamērīgais tirgotāju slogs.

(17) Ja produkti tiek piedāvāti patērētājiem tiešsaistes tirdzniecības vietās, gan tiešsaistes tirdzniecības vieta, gan trešā persona-piegādātājs ir iesaistīts Direktīvā 2011/83/ES prasītās informācijas pirms līguma noslēgšanas sniegšanā. Tā rezultātā patērētāji, kas izmanto tiešsaistes tirdzniecības vietas, nevar skaidri saprast, kas ir viņu līguma partneri un kā ir ietekmētas viņu tiesības un pienākumi.

(18) Tiešsaistes tirdzniecības vietas būtu jādefinē Direktīvas 2011/83/ES vajadzībām līdzīgi kā Regulā (ES) 524/2013[42] un Direktīvā 2016/1148/ES[43]. Tomēr definīcija būtu jāatjaunina un jāpadara tehnoloģiski neitrāla, lai ietvertu jaunas tehnoloģijas. Tādēļ ir

[42] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 524/2013 (2013. gada 21. maijs) par patērētāju strīdu izšķiršanu tiešsaistē un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004 un Direktīvu 2009/22/EK (Regula par patērētāju SIT) (OV L 165, 18.6.2013., 1. lpp.).

[43] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/1148 (2016. gada 6. jūlijs) par pasākumiem nolūkā panākt vienādi augsta līmeņa tīklu un informācijas sistēmu drošību visā Savienībā (OV L 194, 19.7.2016., 1. lpp.).

lietderīgi atsaukties nevis uz "tīmekļa vietni", bet uz jēdzienu "tiešsaistes saskarne", kā paredzēts Regulā (ES) 2018/302[44].

(19) Tāpēc Direktīvā 2011/83/ES būtu jāparedz konkrētas pārredzamības prasības attiecībā uz tiešsaistes tirdzniecības vietām, lai, izmantojot tiešsaistes tirdzniecības vietas, informētu patērētājus par galvenajiem parametriem, kas nosaka piedāvājumu sarindošanas kārtību, vai patērētāji noslēdz līgumu ar tirgotāju vai personu, kas nav tirgotājs (piemēram, citu patērētāju), vai tiek piemēroti patērētāju aizsardzības tiesību akti un kurš tirgotājs ir atbildīgs par līguma izpildi un patērētāju tiesību nodrošināšanu gadījumos, kad piemēro šīs tiesības. Šī informācija būtu jāsniedz skaidri un saprotami un ne tikai ar atsauci uz standarta noteikumiem un nosacījumiem vai līdzīgu līguma dokumentu. Informācijas prasībām attiecībā uz tiešsaistes tirdzniecības vietām vajadzētu būt samērīgām, un tajās vajadzētu mēģināt panākt līdzsvaru starp augstu līmeni patērētāju tiesību aizsardzībā un tiešsaistes tirdzniecības vietu konkurētspēju. Nevajadzētu pieprasīt, lai tiešsaistes tirdzniecības vietas uzskaitītu konkrētās patērētāju tiesības, informējot patērētājus par to piemērojamību vai nepiemērojamību. Informācija, kas sniedzama par atbildību par patērētāju tiesību nodrošināšanu, ir atkarīga no līguma noteikumiem starp tiešsaistes tirdzniecības vietu un attiecīgajām trešajām personām-tirgotājiem. Tiešsaistes tirdzniecības vieta var atsaukties uz trešo personu kā vienīgo atbildīgo par patērētāju tiesību nodrošināšanu vai aprakstīt tās konkrētos pienākumus, ja tā uzņemas atbildību par konkrētiem līguma aspektiem, piemēram, piegādi vai atteikuma tiesību izmantošanu. Pienākums sniegt informāciju par galvenajiem parametriem, kas nosaka meklēšanas rezultātu sarindošanas kārtību, neskar tirdzniecības noslēpumus saistībā ar pamatā esošajiem algoritmiem. Šajā informācijā būtu jāizskaidro galvenie noklusējuma parametri, ko izmanto tirdzniecības vieta, bet tā nav pielāgotā veidā jāizklāsta attiecībā uz katru atsevišķo meklēšanas vaicājumu.

(20) Saskaņā ar Direktīvas 2000/31/EK[45] 15. panta 1. punktu nebūtu jāpieprasa, lai tiešsaistes tirdzniecības vietas pārbaudītu trešo personu-piegādātāju juridisko statusu. Tā vietā tiešsaistes tirdzniecības vietām būtu jāpieprasa, lai trešās personas-piegādātāji, kas veic produktu piegādes tiešsaistes tirdzniecības vietā, patērētāju aizsardzības tiesību aktu vajadzībām norādītu savu statusu "tirgotāji" vai "personas, kas nav tirgotāji", un sniegtu šo informāciju tiešsaistes tirdzniecības vietai.

(21) Digitālo saturu un digitālos pakalpojumus bieži sniedz tiešsaistē saskaņā ar līgumiem, saskaņā ar kuriem patērētājs nemaksā cenu, bet sniedz tirgotājam personas datus. Digitālajiem pakalpojumiem ir raksturīga nepārtraukta tirgotāja iesaistīšanās visā līguma darbības laikā, lai ļautu patērētājam izmantot pakalpojumu, piemēram, piekļuvi datiem, datu izveidošanu, apstrādi, uzglabāšanu vai koplietošanu digitālā formā. Digitālo pakalpojumu piemēri ir abonēšanas līgumi satura platformās, mākoņglabāšana, tīmekļa e-pasts, sociālie plašsaziņas līdzekļi un mākoņdatošanas lietotnes. Nepārtrauktā pakalpojuma sniedzēja iesaiste attaisno noteikumu piemērošanu par atteikuma tiesībām, kas paredzētas Direktīvā 2011/83/ES un kas

---

44 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/302 (2018. gada 28. februāris), ar ko novērš nepamatotu ģeogrāfisko bloķēšanu un citus diskriminācijas veidus iekšējā tirgū klientu valstspiederības, dzīvesvietas vai uzņēmējdarbības veikšanas vietas dēļ un groza Regulas (EK) Nr. 2006/2004 un (ES) 2017/2394 un Direktīvu 2009/22/EK (OV L 60 I, 2.3.2018., 1. lpp.).

45 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/31/EK (2000. gada 8. jūnijs) par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū (Direktīva par elektronisko tirdzniecību) (OV L 178, 17.7.2000., 1. lpp.).

efektīvi ļauj patērētājam pārbaudīt pakalpojumu un 14 dienu laikā no līguma noslēgšanas dienas pieņemt lēmumu, vai to saglabāt vai ne. Savukārt tāda digitālā satura piegādes līgumus, kas netiek sniegts materiālā datu nesējā, raksturo tirgotāja vienreizēja darbība, lai sniegtu patērētājam konkrēto digitālā satura vienību vai vienības, piemēram, konkrētu mūziku vai video datnes. Šā digitālā satura piegādes vienreizējā būtība ir pamatā atbrīvojumam no atteikuma tiesībām saskaņā ar Direktīvas 2011/83/ES 16. panta m) punktu, saskaņā ar kuru patērētājs zaudē atteikuma tiesības, ja ir sākusies līguma izpilde, piemēram, konkrēta satura lejupielāde vai straumēšana.

(22) Direktīvu 2011/83/ES jau piemēro tāda digitālā satura piegādes līgumiem, kas netiek piegādāts materiālā datu nesējā (piemēram, tiešsaistes digitālā satura piegāde), neatkarīgi no tā, vai patērētājs maksā cenu naudā vai sniedz personas datus. Pretstatā tam Direktīvu 2011/83/ES piemēro tikai tādiem pakalpojumu līgumiem, tostarp digitālo pakalpojumu līgumiem, saskaņā ar kuriem patērētājs maksā vai apņemas maksāt to cenu. Līdz ar to Direktīvu 2011/83/ES nepiemēro digitālo pakalpojumu līgumiem, saskaņā ar kuriem patērētājs sniedz tirgotājam personas datus, nemaksājot cenu. Ņemot vērā līdzības un savstarpējo aizstājamību, kas piemīt maksas digitālajiem pakalpojumiem un digitālajiem pakalpojumiem apmaiņā pret personas datiem, tiem būtu jāpiemēro vieni un tie paši noteikumi saskaņā ar Direktīvu 2011/83/ES.

(23) Konsekvence būtu jānodrošina starp Direktīvas 2011/83/ES un [Digitālā satura direktīvas] piemērošanas jomu, ko piemēro digitālā satura piegādes līgumiem vai digitālajiem pakalpojumiem, saskaņā ar kuriem patērētājs sniedz tirgotājam personas datus.

(24) Tāpēc Direktīvas 2011/83/ES darbības joma būtu jāpaplašina, lai ietvertu arī tos līgumus, saskaņā ar kuriem tirgotājs patērētājam sniedz vai apņemas sniegt digitālo pakalpojumu un patērētājs sniedz vai apņemas sniegt personas datus. Līdzīgi tāda digitālā satura piegādes līgumiem, kas netiek sniegts materiālā datu nesējā, direktīva būtu jāpiemēro gadījumos, kad patērētājs tirgotājam sniedz vai apņemas sniegt personas datus, izņemot gadījumus, kad patērētāja sniegtos personas datus tirgotājs apstrādā tikai un vienīgi, lai piegādātu digitālo saturu vai sniegtu digitālo pakalpojumu, un tirgotājs neapstrādā šos datus citiem mērķiem. Jebkurai personas datu apstrādei būtu jāatbilst Regulai (ES) 2016/679.

(25) Ja digitālo saturu nepiegādā un digitālos pakalpojumus nesniedz pret cenas samaksu, Direktīva 2011/83/ES nebūtu jāpiemēro arī situācijās, kad tirgotājs vāc personas datus tikai un vienīgi, lai saglabātu digitālā satura vai digitālā pakalpojuma atbilstību vai vienīgi ar nolūku izpildīt juridiskās prasības. Šādas situācijas varētu ietvert gadījumus, kad patērētāja reģistrācija tiek prasīta piemērojamajos tiesību aktos drošībai un identifikācijai, vai gadījumus, kad atklātā pirmkoda programmatūras izstrādātājs vāc datus no lietotājiem, lai vienīgi nodrošinātu atklātā pirmkoda programmatūras saderību un sadarbspēju.

(26) Direktīvu 2011/82/ES nebūtu jāpiemēro arī situācijās, kad tirgotājs vāc vienīgi metadatus, piemēram, IP adresi, pārlūkošanas vēsturi vai citu informāciju, ko vāc un nosūta, piemēram ar sīkdatnēm, izņemot, ja šādu situāciju uzskata par līgumu saskaņā ar valstu tiesību aktiem. Tā nebūtu jāpiemēro arī situācijās, kad patērētājs, kas nav noslēdzis līgumu ar tirgotāju, ir pakļauts reklāmām tikai un vienīgi, lai piekļūtu digitālajam saturam vai digitālajam pakalpojumam. Tomēr dalībvalstīm vajadzētu saglabāt iespēju attiecināt Direktīvas 2011/83/ES noteikumu piemērošanu uz šādām

situācijām vai citādi reglamentēt šādas situācijas, kas ir izslēgtas no minētās direktīvas darbības jomas.

(27) Direktīvas 2011/83/ES 7. panta 3. punktā un 8. panta 8. punktā paredzēts, ka tirgotājiem attiecīgi ārpus uzņēmuma telpām noslēgtiem līgumiem un distances līgumiem jāiegūst patērētāja iepriekšēja skaidra piekrišana sākt līguma izpildi, pirms beidzies atteikuma tiesību periods. Direktīvas 14. panta 4. punkta b) apakšpunktā paredzēta līgumiska sankcija, ja tirgotājs neizpilda šo prasību, proti, patērētājam nav jāmaksā par sniegtajiem pakalpojumiem. Prasība iegūt patērētāja skaidru piekrišanu attiecīgi ir būtiska tikai pakalpojumiem, tostarp digitālajiem pakalpojumiem, kurus sniedz pret to cenas samaksu. Tāpēc 7. panta 3. punkts un 8. panta 8. punkts ir jāgroza tā, lai prasība tirgotājiem iegūt patērētāja iepriekšēju piekrišanu attiecas tikai uz tiem pakalpojumu līgumiem, saskaņā ar kuriem patērētāja pienākums ir maksāt.

(28) Direktīvas 2011/83/ES 16. panta m) punktā paredzēts atbrīvojums no atteikuma tiesībām attiecībā uz digitālu saturu, kas netiek piegādāts materiālā datu nesējā, ja patērētājs iepriekš devis piekrišanu sākt izpildi pirms atteikuma tiesību perioda beigām un apliecinājis, ka viņš tādējādi zaudē atteikuma tiesības. Direktīvas 2011/83/ES 14. panta 4. punkta b) apakšpunktā paredzēta līgumiska sankcija, ja tirgotājs neizpilda šo prasību, proti, patērētājam nav jāmaksā par patērēto digitālo saturu. Prasība iegūt patērētāja skaidru piekrišanu un apliecinājumu attiecīgi ir būtiska tikai attiecībā uz digitālu saturu, kuru sniedz pret tā cenas samaksu. Tāpēc 16. panta m) punkts ir jāgroza tā, lai prasība tirgotājiem iegūt patērētāja iepriekšēju piekrišanu un apliecinājumu attiecas tikai uz tiem līgumiem, saskaņā ar kuriem patērētāja pienākums ir maksāt.

(29) Direktīvas 2005/29/EK 7. panta 4. punktā izklāstītas informācijas prasības attiecībā uz "uzaicinājumu veikt produkta pirkumu" par konkrētu cenu. Šīs informācijas prasības piemēro jau reklāmas stadijā, savukārt ar Direktīvu 2011/83/ES tiek noteiktas tādas pašas un citas detalizētākas prasības attiecībā uz informāciju vēlākā pirmslīguma stadijā (t. i., tieši pirms patērētājs noslēdz līgumu). Tādēļ tirgotājiem var būt jāsniedz viena un tā pati informācija reklāmas stadijā (piemēram, tiešsaistes reklāma plašsaziņas līdzekļu tīmekļa vietnē) un pirms līguma noslēgšanas (piemēram, to tiešsaistes interneta veikalos).

(30) Informācijas prasības saskaņā ar Direktīvas 2005/29/EK 7. pantu 4. punktu ietver patērētāja informēšanu par tirgotāja sūdzību izskatīšanas procedūrām. Atbilstības pārbaudes rezultāti liecina, ka šī informācija ir vissvarīgākā stadijā pirms līguma noslēgšanas, ko reglamentē Direktīva 2011/83/ES. Tāpēc būtu jāsvītro prasība sniegt šo informāciju reklāmas stadijā uzaicinājumos veikt pirkumu saskaņā ar Direktīvu 2005/29/EK.

(31) Direktīvas 2011/83/ES 6. panta 1. punkta h) apakšpunktā paredzēts, ka tirgotājiem jāsniedz patērētājiem informācija pirms līguma noslēgšanas par atteikuma tiesībām, tostarp direktīvas I pielikuma B daļā dotais atteikuma veidlapas paraugs. Direktīvas 2011/83/ES 8. panta 4. punktā paredzētas vienkāršākas informācijas pirms līguma noslēgšanas prasības, ja līgumu noslēdz, izmantojot tālsaziņas līdzekli, kurā ir ierobežota telpa vai laiks informācijas parādīšanai, piemēram telefonu vai īsziņas. Obligātās prasības par informāciju pirms līguma noslēgšanas, kas jāsniedz minētajā konkrētajā tālsaziņas līdzeklī, ietver informāciju par atteikuma tiesībām, kā minēts 6. panta 1. punkta h) apakšpunktā. Tādējādi tās ietver arī direktīvas I pielikuma B daļā dotā atteikuma veidlapas parauga sniegšanu. Tomēr nav iespējams sniegt atteikuma veidlapu, ja līgums ir noslēgts, izmantojot tādu līdzekli kā telefonu, un var būt tehniski

neiespējami to sniegt lietotājiem draudzīgā veidā citā tālsaziņas līdzeklī, uz ko attiecas 8. panta 4. punkts. Tāpēc ir lietderīgi izslēgt noteikumu par atteikuma veidlapas paraugu no informācijas, kura tirgotājiem jebkurā gadījumā jāsniedz konkrētajā līguma noslēgšanai izmantotajā tālsaziņas līdzeklī saskaņā ar Direktīvas 2011/83/ES 8. panta 4. punktu.

(32) Direktīvas 2011/83/ES 16. panta a) punktā paredzēts atbrīvojums no atteikuma tiesībām attiecībā uz pakalpojumu līgumiem, kas ir pilnībā izpildīti, ja izpilde ir sākusies ar patērētāja iepriekš skaidri paustu piekrišanu un ar apliecinājumu, ka viņš zaudēs atteikuma tiesības, tiklīdz tirgotājs būs līgumu izpildījis pilnībā. Turpretī Direktīvas 2011/83/ES 7. panta 3. punktā un 8. panta 7. punktā par tirgotāja pienākumiem situācijās, kurās līguma izpilde ir sākusies, pirms beidzies atteikuma tiesību periods, paredzēts vienīgi, ka tirgotājiem jāiegūst patērētāja iepriekšēja skaidra piekrišana, bet ne apliecinājums, ka atteikuma tiesības tiks zaudētas, kad izpilde būs pabeigta. Lai nodrošinātu konsekvenci starp iepriekš minētajām tiesību normām, 16. panta a) punktā ir jāsvītro atsauce uz apliecinājumu, ka atteikuma tiesības tiks zaudētas, tiklīdz līgums būs izpildīts pilnībā.

(33) Direktīvā 2011/83/ES paredzēti pilnībā saskaņoti noteikumi par atteikuma tiesībām no distances līgumiem un ārpus uzņēmuma telpām noslēgtiem līgumiem. Šajā kontekstā ir parādīti divi konkrēti pienākumi, kas rada nesamērīgu slogu tirgotājiem un būtu jāsvītro.

(34) Pirmais attiecas uz patērētāju tiesībām atteikties no distances līgumiem, kas noslēgti no attāluma, vai līgumiem, kas noslēgti ārpus uzņēmuma telpām, pat pēc tam, kad tie lietojuši preces ilgāk, nekā būtu nepieciešams, lai noteiktu šo preču veidu, īpašības un darbību. Saskaņā ar Direktīvas 2011/83/ES 14. panta 2. punktu patērētājs joprojām var atteikties no tiešsaistes/ārpus uzņēmuma telpām izdarīta pirkuma, pat ja viņš vai viņa ir lietojusi preci ilgāk, nekā atļauts; tomēr šādā gadījumā patērētājam var tikt prasīta atbildība par preces vērtības jebkādu mazināšanos.

(35) Pienākums pieņemt atpakaļ šādas preces rada grūtības tirgotājiem, kuriem ir jānovērtē atpakaļnosūtīto preču "vērtības mazināšanās" un jāpārdod tās tālāk kā lietotas preces vai jāatbrīvojas no tām. Tas izjauc līdzsvaru starp augstu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni un uzņēmumu konkurētspēju, proti, Direktīvā 2011/83/ES izvirzītajiem mērķiem. Tāpēc būtu jāsvītro patērētāju tiesības šādās situācijās nosūtīt atpakaļ preces. Saskaņā ar šo grozījumu būtu jākoriģē arī Direktīvas 2011/83/ES I pielikums "Informācija par atteikuma tiesību izmantošanu".

(36) Otrais pienākums attiecas uz Direktīvas 2011/83/ES 13. pantu, saskaņā ar kuru tirgotāji var aizturēt atmaksājumu līdz brīdim, kad ir saņēmuši preces atpakaļ vai kad patērētājs ir iesniedzis apliecinājumu par to, ka tās ir nosūtītas atpakaļ, atkarībā no tā, kura darbība tiek izpildīta agrāk. Pēdējā iespēja konkrētos apstākļos var faktiski nozīmēt, ka tirgotājiem jāatmaksā nauda patērētājiem, pirms tirgotāji ir saņēmuši atpakaļnosūtītās preces un tiem ir bijusi iespēja tās pārbaudīt. Tas izjauc līdzsvaru starp augstu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni un uzņēmumu konkurētspēju, proti, Direktīvā 2011/83/ES izvirzītajiem mērķiem. Tāpēc būtu jāsvītro tirgotāju pienākums atmaksāt naudu patērētājam, pamatojoties tikai uz apliecinājumu par to, ka preces ir nosūtītas atpakaļ tirgotājam. Saskaņā ar šo grozījumu būtu jākoriģē arī Direktīvas 2011/83/ES I pielikums "Informācija par atteikuma tiesību izmantošanu".

(37) Direktīvas 2011/83/ES 14. panta 4. punktā paredzēti nosacījumi, saskaņā ar kuriem gadījumā, kad tiek izmantotas atteikuma tiesības, patērētājs nesedz izmaksas par pakalpojumu izpildi, par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu un tāda digitālā satura

piegādi, kas netiek sniegts materiālā datu nesējā. Ja kāds no minētajiem nosacījumiem ir izpildīts, patērētājam nav jāmaksā cena par pakalpojumu, sabiedriskajiem pakalpojumiem vai digitālo saturu, kas saņemts pirms atteikuma tiesību izmantošanas. Attiecībā uz digitālo saturu viens no šiem nekumulatīvajiem nosacījumiem ir tas, ka nav sniegts līguma apstiprinājums, tostarp apstiprinājums par patērētāja iepriekšēju skaidru piekrišanu sākt līguma izpildi, pirms beidzies atteikuma tiesību periods, un apliecinājums, ka rezultātā ir zaudētas atteikuma tiesības. Šis nosacījums nav būtisks saistībā ar atteikuma tiesību izmantošanu, jo patērētājs tika pienācīgi informēts un ir piekritis šo tiesību zaudējumam. Tāpēc tas ir jāsvītro no 14. panta 4. punkta b) apakšpunkta, lai nodrošinātu konsekvenci arī ar 16. panta m) punktu, kurā definēts izņēmums no atteikuma tiesībām digitālā satura gadījumā.

(38) Ņemot vērā tehnoloģisko attīstību, jāsvītro atsauce uz faksa numuru no saziņas līdzekļu saraksta Direktīvas 2011/83/ES 6. panta 1. punkta c) apakšpunktā, jo fakss tiek reti izmantots un ir lielā mērā novecojis. Turklāt tirgotājiem vajadzētu būt spējīgiem kā alternatīvu e-pasta adresei nodrošināt citus tiešsaistes saziņas līdzekļus ar patērētājiem, piemēram, tiešsaistes veidlapas un tērzēšanu, ja šādi alternatīvi līdzekļi ļauj patērētājam saglabāt paziņojuma saturu pastāvīgā informācijas nesējā līdzīgi kā e-pastā. Saskaņā ar šo grozījumu būtu jākoriģē arī direktīvas I pielikums "Informācija par atteikuma tiesību izmantošanu".

(39) Vairāki papildu grozījumi būtu jāievieš instrumentos, kurus groza ar šo direktīvu, lai precizētu konkrētu noteikumu piemērošanu.

(40) Tāpēc būtu jākoriģē Direktīvas 2005/29/EK I pielikuma 11. punkts, kurā aizliegta slēpta reklāma plašsaziņas līdzekļu redakcionālajā saturā, lai skaidri norādītu, ka tas pats aizliegums attiecas uz gadījumiem, kad tirgotājs sniedz informāciju patērētājam meklēšanas rezultātu veidā, atbildot uz patērētāja tiešsaistes meklēšanas vaicājumu.

(41) ES Pamattiesību hartas 16. pants garantē darījumdarbības brīvību saskaņā ar Savienības tiesību aktiem un valstu tiesību aktiem un praksi. Tomēr dalībvalstīs veiktā produktu kā tādu produktu tirgvedība, kuri ir identiski, bet patiesībā tiem ir ievērojami atšķirīgs sastāvs vai īpašības, var maldināt patērētājus un likt viņiem pieņemt tādu darījuma lēmumu, kādu tie citādi nebūtu pieņēmuši.

(42) Tāpēc šādu praksi var kvalificēt kā pretrunīgu Direktīvai 2005/29/EK, pamatojoties uz attiecīgo elementu atsevišķu novērtējumu. Lai atvieglotu dalībvalstu patērētāju un pārtikas jomas iestādēm spēkā esošo tiesību aktu piemērošanu, Komisijas 2017. gada 26. septembra paziņojumā "ES pārtikas aprites un patērētāju tiesību aizsardzības jomu tiesību aktu piemērošana divējādas kvalitātes produktu jautājumos — īpašie aspekti saistībā ar pārtiku"[46] tika sniegtas vadlīnijas par spēkā esošo ES noteikumu piemērošanu divējādas kvalitātes pārtikas produktu gadījumiem. Šajā sakarā Komisijas Kopīgais pētniecības centrs patlaban izstrādā kopīgu pieeju pārtikas produktu salīdzinošām pārbaudēm.

(43) Tomēr izpildes pieredze ir parādījusi, ka patērētājiem, tirgotājiem un valstu kompetentajām iestādēm var nebūt skaidrs, kura komercprakse varētu būt pretrunā Direktīvai 2005/29/EK, jo nav skaidru noteikumu. Tāpēc Direktīva 2005/29/EK būtu jāgroza, lai nodrošinātu juridisko noteiktību gan tirgotājiem, gan tiesībaizsardzības iestādēm, lai nepārprotami reglamentētu produkta kā tāda produkta tirgvedību, kurš ir identisks tādam pašam produktam, kas tiek laists tirgū vairākās citās dalībvalstīs, ja

[46] C(2017)6532.

minētajiem produktiem ir ievērojami atšķirīgs sastāvs vai īpašības. Kompetentajām iestādēm būtu atsevišķi jānovērtē un jāizskata šāda prakse saskaņā ar direktīvas noteikumiem. Veicot novērtējumu, kompetentajai iestādei būtu jāņem vērā, vai patērētāji var viegli noteikt šādu diferenciāciju, tirgotāja tiesības viena un tā un paša zīmola produktus pielāgot dažādiem ģeogrāfiskajiem tirgiem leģitīmu faktoru dēļ, piemēram, izejvielu pieejamība vai sezonalitāte, definētās patērētāju vēlmes vai brīvprātīgas stratēģijas, kuru mērķis ir uzlabot piekļuvi veselīgai un uzturvielām bagātai pārtikai, kā arī tirgotāju tiesības dažādos ģeogrāfiskajos tirgos piedāvāt viena un tā paša zīmola produktus dažādos svara vai tilpuma iepakojumos.

(44) Lai gan tirdzniecība ārpus uzņēmuma telpām ir leģitīms un nostiprinājies pārdošanas kanāls, piemēram, tirdzniecība tirgotāja uzņēmuma telpās un tālpārdošana, daži īpaši agresīvi vai maldinoši tirgvedības prakses veidi saistībā ar apmeklējumiem pie patērētāja mājās bez viņa iepriekšējas piekrišanas vai komerciālu ekskursiju laikā var radīt spiedienu uz patērētājiem veikt tādu preču pirkumus, kuras tie citādi nebūtu pirkuši, un/vai pirkumus par pārmērīgām cenām, kas bieži ir ar tūlītēju samaksu. Šāda prakse bieži vien skar vecāka gadagājuma un citus neaizsargātus patērētājus. Dažas dalībvalstis uzskata minēto praksi par nevēlamu un atzīst, ka, pamatojoties uz sabiedriskās kārtības ievērošanu vai tiesībām uz patērētāju privātās dzīves neaizskaramību, ko aizsargā ar ES Pamattiesību hartas 7. pantu, nepieciešams ierobežot ārpus uzņēmuma telpām veiktas tirdzniecības konkrētus veidus un aspektus Direktīvas 2011/83/ES nozīmē, piemēram, agresīva un maldinoša tirgvedība vai produkta tirdzniecība nelūgtu apmeklējumu laikā patērētāja mājās, vai komerciālas ekskursijas. Tāpēc saskaņā ar subsidiaritātes principu un lai atvieglotu izpildi, būtu jāprecizē, ka Direktīva 2005/29/EK neskar dalībvalstu brīvību veikt pasākumus bez vajadzības atsevišķi novērtēt konkrēto praksi, lai aizsargātu patērētāju leģitīmās intereses saistībā ar nelūgtiem apmeklējumiem, ko tirgotājs veic viņu mājās, lai piedāvātu vai pārdotu produktus, vai saistībā ar komerciālām ekskursijām, ko tirgotājs organizē ar mērķi reklamēt vai pārdot produktus patērētājiem, ja šādi pasākumi ir pamatoti ar sabiedriskās kārtības ievērošanu vai privātās dzīves aizsardzību. Visiem šādiem noteikumiem vajadzētu būt samērīgiem un nediskriminējošiem. Būtu jāpieprasa, lai dalībvalstis paziņo Komisijai par visiem valsts tiesību aktiem, kas pieņemti šajā sakarā, lai Komisija varētu darīt šo informāciju pieejamu visām ieinteresētajām personām un uzraudzīt minēto pasākumu samērīgumu un likumību.

(45) Saskaņā ar Dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem[47] dalībvalstis ir apņēmušās, paziņojot savus transponēšanas pasākumus, pamatotos gadījumos pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kur ir paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un attiecīgām daļām valsts pieņemtos transponēšanas instrumentos. Attiecībā uz šo direktīvu likumdevējs uzskata, ka šādu dokumentu nosūtīšana ir pamatota.

(46) Ņemot vērā, ka šīs direktīvas mērķus, proti, nodrošināt patērētāju aizsardzības tiesību aktu labāku izpildi un modernizēšanu, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet problēmas Savienības mēroga būtības dēļ to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai,

[47] OV C 369, 17.12.2011., 14. lpp.

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Direktīvas 2005/29/EK grozījumi

Direktīvu 2005/29/EK groza šādi:

(1) direktīvas 3. pantu groza šādi:

a) panta 5. punktu aizstāj ar šādu:

"Šī direktīva neliedz dalībvalstīm pieņemt noteikumus, lai aizsargātu patērētāju leģitīmās intereses, attiecībā uz agresīvu vai maldinošu tirgvedības vai pārdošanas praksi saistībā ar nelūgtiem apmeklējumiem, ko tirgotājs veic patērētāja mājās, vai saistībā ar komerciālām ekskursijām, ko tirgotājs organizē ar mērķi reklamēt vai pārdot produktus patērētājiem, ja šādi ierobežojumi ir pamatoti ar sabiedriskās kārtības ievērošanu vai privātās dzīves neaizskaramības aizsardzību.";

b) panta 6. punktu aizstāj ar šādu:

"Dalībvalstis tūlīt ziņo Komisijai par jebkuriem valsts noteikumiem, ko piemēro saskaņā ar 5. punktu, kā arī par jebkurām turpmākām pārmaiņām. Komisija šo informāciju dara viegli pieejamu patērētājiem un tirgotājiem īpašā tīmekļa vietnē.";

(2) direktīvas 6. panta 2. punktam pievieno šādu c) apakšpunktu:

"c) jebkuru produkta kā tāda produkta tirgvedību, kurš ir identisks tādam pašam produktam, kas tiek laists tirgū vairākās citās dalībvalstīs, ja minētajiem produktiem ir ievērojami atšķirīgs sastāvs vai īpašības;"

(3) direktīvas 7. panta 4. punkta d) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

"d) maksāšanas, piegādes un darbības procedūras, ja tās ir citādas, nekā to paredz profesionālā rūpība;"

(4) direktīvā iekļauj šādu 11.a pantu:

"11.a pants

Tiesiskā aizsardzība

1. Papildus prasībai nodrošināt piemērotus un efektīvus līdzekļus, lai panāktu atbilstību 11. pantā, dalībvalstis nodrošina, ka patērētājiem, kuriem kaitējumu nodarījusi negodīga komercprakse, ir pieejami arī līgumiskie un ārpuslīgumiskie tiesiskās aizsardzības līdzekļi, lai novērstu minētās negodīgās komercprakses ietekmi saskaņā ar to valsts tiesību aktiem.

2. Līgumiskajos tiesiskās aizsardzības līdzekļos ietver vismaz iespēju, ka patērētājs var vienpusēji izbeigt līgumu.

3. Ārpuslīgumiskajos tiesiskās aizsardzības līdzekļos ietver vismaz patērētājam nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas iespēju.";

(5) direktīvas 13. pantu aizstāj ar šādu:

"13. pants

Sodi

1. Dalībvalstis pieņem noteikumus par sodiem, kurus piemēro par to valsts tiesību aktu pārkāpumiem, kas pieņemti saskaņā ar šo direktīvu, un veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šādu sodu īstenošanu. Paredzētajiem sodiem jābūt iedarbīgiem, samērīgiem un atturošiem.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka administratīvās iestādes vai tiesas, lemjot, vai piemērot sodu un par tā līmeni, attiecīgā gadījumā pievērš pienācīgu uzmanību šādiem kritērijiem:

(a) pārkāpuma būtība, smaguma pakāpe un ilgums vai ietekme laikā;

(b) skarto patērētāju skaits, tostarp citā(-s) dalībvalstī(-s);

(c) jebkura rīcība, kuru tirgotājs veicis, lai mazinātu vai novērstu kaitējumu, kas nodarīts patērētājiem;

(d) vajadzīgas gadījumā tas, vai pārkāpums izdarīts tīši vai nolaidības dēļ;

(e) tirgotāja visi iepriekšējie pārkāpumi;

(f) tirgotāja pārkāpuma rezultātā gūtais finansiālais labums vai novērstie zaudējumi;

(g) jebkurš cits vainu pastiprinošs vai mīkstinošs faktors, kas piemērojams lietas apstākļiem.

3. Ja piemērojamais sods ir naudas sods, tā apmēra noteikšanā ņem vērā arī pārkāpumu izdarījušā tirgotāja gada apgrozījumu un neto peļņu, kā arī visus naudas sodus, kas piemēroti par to pašu vai citiem šīs direktīvas pārkāpumiem citās dalībvalstīs.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka sodi par plaši izplatītiem pārkāpumiem un Savienības mēroga plaši izplatītiem pārkāpumiem Regulas (ES) 2017/2934 nozīmē ietver iespēju piemērot naudas sodus, kuru maksimālais apmērs ir vismaz 4 % no tirgotāja gada apgrozījuma attiecīgajā dalībvalstī vai dalībvalstīs.

5. Lemjot par ieņēmumu no naudas sodiem piešķiršanu, dalībvalstis ņem vērā patērētāju vispārējās intereses.

6. Dalībvalstis paziņo savus noteikumus par sodiem Komisijai vēlākais līdz [direktīvas transponēšanas datumam] un nekavējoties paziņo tai jebkādus turpmākus grozījumus, kas tos ietekmē.";

(6) direktīvas I pielikuma 11. punktu aizstāj ar šādu:

"11. Ja saziņas līdzekļos vai informācijā, ko sniedz, atbildot uz patērētāja tiešsaistes meklēšanas vaicājumu, izmanto redakcionālu saturu produkta pārdošanas veicināšanai, ja tirgotājs ir samaksājis par pārdošanas veicināšanu, nenorādot uz to saturā vai meklēšanas rezultātos, vai ar patērētājiem skaidri saprotamu attēlu vai skaņu palīdzību (reklāmraksts; apmaksāta izvietošana vai apmaksāta iekļaušana). Tas neskar Direktīvu 2010/13/ES[48]."

[48] Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/13/ES (2010. gada 10. marts) par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva) (OV L 95, 15.4.2010., 1. lpp.).

2. pants

Direktīvas 2011/83/ES grozījumi

Direktīvu 2011/83/ES groza šādi:

(1) direktīvas 2. pantu groza šādi:

(a) pantā iekļauj šādu 4.a punktu:

"4.a) "personas dati" ir personas dati, kas definēti Regulas (ES) Nr. 2016/679 4. panta 1. punktā;"

(b) panta 6. punktu aizstāj ar šādu:

"6) "pakalpojumu līgums" ir jebkurš līgums, izņemot pārdošanas līgumu, saskaņā ar kuru tirgotājs sniedz vai apņemas sniegt pakalpojumu patērētājam un patērētājs maksā vai apņemas maksāt tā cenu. Atsauce uz "pakalpojumiem" ietver arī "digitālos pakalpojumus" un atsauce uz "pakalpojumu līgumu" ietver arī "digitālo pakalpojumu līgumu";"

(c) panta 11. punktu aizstāj ar šādu:

"11) "digitālais saturs" ir dati, kas radīti un piegādāti digitālā formātā, tostarp video datnes, audio datnes, lietojumprogrammas, digitālās spēles un jebkura cita programmatūra;"

(d) pievieno šādus punktus:

"16) tāda "digitālā satura piegādes līgums, kas netiek piegādāts materiālā datu nesējā", ir līgums, saskaņā ar kuru tirgotājs piegādā vai apņemas piegādāt patērētājam konkrētu digitālu saturu un patērētājs maksā vai apņemas maksāt tā cenu. Tas ietver arī tos līgumus, kuros patērētājs tirgotājam sniedz vai apņemas sniegt personas datus, izņemot gadījumus, kad patērētāja sniegtos personas datus tirgotājs apstrādā tikai un vienīgi, lai piegādātu digitālo saturu vai izpildītu juridiskās prasības, kuras attiecas uz tirgotāju, un tirgotājs neapstrādā šos datus citiem mērķiem;

17) "digitālais pakalpojums" ir a) pakalpojums, kas patērētājam ļauj izveidot, apstrādāt vai uzglabāt datus digitālā formātā vai piekļūt tiem, vai b) pakalpojums, kas ļauj koplietot tādus datus digitālā formātā vai citā veidā mijiedarboties, kurus augšupielādējis vai izveidojis patērētājs un citi minētā pakalpojuma lietotāji, tostarp video un audio koplietošana un citu veidu datņu mitināšana, tekstapstrāde vai spēles, ko piedāvā mākoņdatošanas vidē un sociālajos plašsaziņas līdzekļos;

18) "digitālā pakalpojuma līgums" ir līgums, saskaņā ar kuru tirgotājs sniedz vai apņemas sniegt digitālu pakalpojumu patērētājam un patērētājs maksā vai apņemas maksāt tā cenu. Tas ietver arī tos līgumus, kuros patērētājs tirgotājam sniedz vai apņemas sniegt personas datus, izņemot gadījumus, kad patērētāja sniegtos personas datus tirgotājs apstrādā tikai un vienīgi, lai piegādātu digitālo pakalpojumu vai izpildītu juridiskās prasības, kuras attiecas uz tirgotāju, un tirgotājs neapstrādā šos datus citiem mērķiem;

(19) "tiešsaistes tirdzniecības vieta" ir pakalpojumu sniedzējs, kas ļauj patērētājiem slēgt tiešsaistes līgumus ar tirgotājiem un patērētājiem tiešsaistes tirdzniecības vietas tiešsaistes saskarnē;

20) “tiešsaistes saskarne” ir tiešsaistes saskarne, kas definēta Regulas (ES) 2018/302 2. panta 16) punktā.”;

(2) direktīvas 5. panta 1. punkta g) un h) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

“g) attiecīgā gadījumā digitālā satura un digitālo pakalpojumu funkcionalitāte, tostarp piemērojamie tehniskās aizsardzības pasākumi;

h) attiecīgā gadījumā būtiska informācija, kas tirgotājam ir zināma vai ko viņš pamatoti būtu varējis zināt, par digitālā satura un digitālo pakalpojumu savietojamību ar aparatūru un programmatūru.”;

(3) direktīvas 6. panta 1. punkta c), r) un s) apakšpunktu aizstāj ar šādu:

“c) fiziskā adrese, kurā tirgotājs ir reģistrēts, kā arī tirgotāja tālruņa numurs, e-pasta adrese vai citi tiešsaistes saziņas līdzekļi, kas garantē, ka patērētājs var saglabāt korespondenci ar tirgotāju pastāvīgā informācijas nesējā, lai patērētājs varētu ātri kontaktēties ar tirgotāju un efektīvi sazināties ar viņu. Attiecīgā gadījumā tirgotājs sniedz arī tā tirgotāja fizisko adresi un identitāti, kura vārdā viņš darbojas;

“r) attiecīgā gadījumā digitālā satura un digitālo pakalpojumu funkcionalitāte, tostarp piemērojamie tehniskās aizsardzības pasākumi;

“s) attiecīgā gadījumā būtiska informācija, kas tirgotājam ir zināma vai ko viņš pamatoti būtu varējis zināt, par digitālā satura un digitālo pakalpojumu savietojamību ar aparatūru un programmatūru;”

(4) iekļauj šādu 6.a pantu:

“6.a pants

Papildu informācijas prasības attiecībā uz līgumiem, kuri noslēgti tiešsaistes tirdzniecības vietās

Pirms patērētājs ir uzņēmies distances līguma vai arī jebkāda tamlīdzīga piedāvājuma saistības tiešsaistes tirdzniecības vietā, tiešsaistes tirdzniecības vieta papildus sniedz šādu informāciju:

(a) galvenie parametri, kas nosaka to piedāvājumu sarindošanas kārtību, kurus patērētājs tiešsaistes tirdzniecības vietā iegūst sava meklēšanas vaicājuma rezultātā;

(b) vai trešā persona, kas piedāvā preces, pakalpojumus vai digitālo saturu, ir tirgotājs vai nav, pamatojoties uz minētās trešās personas deklarāciju tiešsaistes tirdzniecības vietai;

(c) vai noslēgtajam līgumam piemēro vai nepiemēro patērētāju tiesības, kas izriet no Savienības tiesību aktiem patērētāju tiesību aizsardzības jomā; un

(d) ja līgums ir noslēgts ar tirgotāju, kurš tirgotājs ir atbildīgs par patērētāju tiesību piemērošanu, kas izriet no Savienības tiesību aktiem patērētāju tiesību aizsardzības jomā saistībā ar līgumu. Šī prasība neskar atbildību, kas tiešsaistes tirdzniecības vietai var būt vai kuru tā var uzņemties attiecībā uz konkrētiem līguma elementiem.”;

(5) direktīvas 7. panta 3. punktu aizstāj ar šādu:

“3. Ja patērētājs vēlas, lai pakalpojumi tiktu sniegti vai lai ūdens, gāzes un elektrības piegāde, ja vien tie nav laisti pārdošanā ierobežotā tilpumā vai noteiktā daudzumā, vai centralizēta siltumapgāde tiek sākta 9. panta 2. punktā paredzētā atteikuma termiņa laikā, un līgumā paredzēts, ka patērētāja pienākums ir maksāt, tirgotājs prasa patērētājam iesniegt šādu skaidru pieprasījumu uz pastāvīga informācijas nesēja.”;

(6) direktīvas 8. pantu groza šādi:

(a) panta 4. punktu aizstāj ar šādu:

“4. Ja līgumu noslēdz, izmantojot tālsaziņas līdzekli, kurā ir ierobežota telpa un laiks informācijas parādīšanai, tirgotājs pirms šāda līguma noslēgšanas konkrētajā līdzeklī sniedz vismaz informāciju par preču vai pakalpojumu galvenajām īpašībām, tirgotāja identitāti, kopējo cenu, atteikuma tiesībām, līguma termiņu un, ja tas ir līgums uz nenoteiktu laiku, līgumu izbeigšanas nosacījumus, kā minēts attiecīgi 6. panta 1. punkta a), b), e), h) un o) apakšpunktā, izņemot I pielikuma B daļā doto atteikuma veidlapas paraugu, kas minēts h) apakšpunktā. Pārējo 6. panta 1. punktā minēto informāciju tirgotājs patērētājam sniedz atbilstīgā veidā saskaņā ar šā panta 1. punktu.”;

(b) panta 8. punktu aizstāj ar šādu:

“8. Ja patērētājs vēlas, lai pakalpojumi tiktu sniegti vai lai ūdens, gāzes un elektrības piegāde, ja vien tie nav laisti pārdošanā ierobežotā tilpumā vai noteiktā daudzumā, vai centralizēta siltumapgāde tiek sākta 9. panta 2. punktā paredzētā atteikuma termiņa laikā, un līgumā paredzēts, ka patērētāja pienākums ir maksāt, tirgotājs prasa patērētājam iesniegt skaidru pieprasījumu.”;

(7) direktīvas 13. pantu groza šādi:

(a) panta 3. punktu aizstāj ar šādu:

“3. Ja vien tirgotājs nav piedāvājis pats paņemt preces, attiecībā uz pārdošanas līgumiem viņš var aizturēt atmaksājumu līdz brīdim, kad ir saņēmis preces atpakaļ.”;

(b) pievieno šādus punktus:

“4. Attiecībā uz patērētāja personas datiem tirgotājs izpilda pienākumus, kas ir piemērojami saskaņā ar Regulu (ES) 2016/679.

5. Attiecībā uz digitālo saturu (ciktāl tie nav personas dati), ko patērētājs ir augšupielādējis vai izveidojis, izmantojot tirgotāja piegādāto digitālo saturu vai sniegto digitālo pakalpojumu, tirgotājs izpilda pienākumus un var izmantot tiesības saskaņā ar [Digitālā satura direktīvu].”;

(8) direktīvas 14. pantu groza šādi:

(1) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

“Pēc līguma izbeigšanas patērētājs atturas no digitālā satura vai digitālā pakalpojuma izmantošanas un atturas darīt to pieejamu trešām personām.”;

(2) panta 4. punkta b) apakšpunktu groza šādi:

(a) apakšpunkta ii) punktu groza šādi:

"ii) patērētājs nav apliecinājis, ka, dodot piekrišanu, viņš zaudē atteikuma tiesības;"

(b) apakšpunkta iii) punktu svītro;

(9) direktīvas 16. pantu groza šādi:

(a) panta a) punktu aizstāj ar šādu:

"a) pakalpojumu līgumiem pēc tam, kad pakalpojums ir sniegts pilnībā, ja izpilde ir sākusies ar patērētāja iepriekš skaidri paustu piekrišanu;"

(2) panta m) punktu aizstāj ar šādu:

"m) tāda digitālā satura piegādes līgumiem, kas netiek piegādāts materiālā datu nesējā, ja izpilde ir sākusies un ja līgumā paredzēts, ka patērētāja pienākums ir maksāt, un ja patērētājs iepriekš skaidri devis piekrišanu sākt izpildi atteikuma tiesību perioda laikā un apliecinājis, ka viņš tādējādi zaudē atteikuma tiesības.";

(3) pievieno šādu punktu:

"n) tādu preču piegādei, ar kurām patērētājs atteikuma tiesību perioda laikā ir rīkojies citādi, nekā tas ir vajadzīgs, lai noteiktu preču veidu, īpašības un darbību.";

(10) direktīvas 24. pantu aizstāj ar šādu:

"Sodi

1. Dalībvalstis pieņem noteikumus par sodiem, kurus piemēro par to valsts tiesību aktu pārkāpumiem, kas pieņemti saskaņā ar šo direktīvu, un veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šādu sodu īstenošanu. Paredzētajiem sodiem jābūt iedarbīgiem, samērīgiem un atturošiem.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka administratīvās iestādes vai tiesas, lemjot, vai piemērot sodu un par tā līmeni, attiecīgā gadījumā pievērš pienācīgu uzmanību šādiem kritērijiem:

(a) pārkāpuma būtība, smaguma pakāpe un ilgums vai ietekme laikā;

(b) skarto patērētāju skaits, tostarp citā(-s) dalībvalstī(-s);

(c) jebkura rīcība, kuru tirgotājs veicis, lai mazinātu vai novērstu kaitējumu, kas nodarīts patērētājiem;

(d) vajadzīgas gadījumā tas, vai pārkāpums izdarīts tīši vai nolaidības dēļ;

(e) tirgotāja visi iepriekšējie pārkāpumi;

(f) tirgotāja pārkāpuma rezultātā gūtais finansiālais labums vai novērstie zaudējumi;

(g) jebkurš cits vainu pastiprinošs vai mīkstinošs faktors, kas piemērojams lietas apstākļiem.

3. Ja piemērojamais sods ir naudas sods, tā apmēra noteikšanā ņem vērā arī pārkāpumu izdarījušā tirgotāja gada apgrozījumu un neto peļņu, kā arī visus naudas sodus, kas piemēroti par to pašu vai citiem šīs direktīvas pārkāpumiem citās dalībvalstīs.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka sodi par plaši izplatītiem pārkāpumiem un Savienības mēroga plaši izplatītiem pārkāpumiem Regulas (ES) 2017/2934 nozīmē ietver iespēju piemērot naudas sodus, kuru maksimālais apmērs ir vismaz 4 % no tirgotāja gada apgrozījuma attiecīgajā dalībvalstī vai dalībvalstīs.

5. Lemjot par ieņēmumu no naudas sodiem piešķiršanu, dalībvalstis ņem vērā patērētāju vispārējās intereses.

6. Dalībvalstis paziņo savus noteikumus par sodiem Komisijai vēlākais līdz [direktīvas transponēšanas datumam] un nekavējoties paziņo tai jebkādus turpmākus grozījumus, kas tos ietekmē.";

(11) direktīvas I pielikumu groza šādi:

(1) A daļu groza šādi:

(a) pielikuma A daļas "Atteikuma tiesību" trešo daļu aizstāj ar šādu:

"Lai izmantotu atteikuma tiesības, jums ar nepārprotamu paziņojumu (piemēram, pa pastu nosūtītu vēstuli vai e-pastu) mūs [2] ir jāinformē par lēmumu atteikties no šā līguma. Jūs varat izmantot pievienoto atteikuma veidlapas paraugu, bet tas nav obligāti. [3]";

(b) "Aizpildīšanas norādījumu" 2. punktu aizstāj ar šādu:

"[2.] Ievietojiet savu nosaukumu, fizisko adresi un savu tālruņa numuru vai e-pasta adresi.";

(c) "Aizpildīšanas norādījumu" 4. punktu aizstāj ar šādu:

"[4.] Ja tie ir preču pārdošanas līgumi, kuros jūs neesat piedāvājis paņemt preces atteikuma gadījumā, ievietojiet šādu tekstu: "Mēs varam aizturēt atmaksājumu līdz brīdim, kad mēs būsim saņēmuši preces atpakaļ.";

(d) "Aizpildīšanas norādījumu" 5. punkta c) apakšpunktu svītro;

(2) pielikuma B daļas pirmo ievilkumu aizstāj ar šādu:

"Adresāts: [šeit tirgotājam jāievieto tirgotāja nosaukums, fiziskā adrese un, ja ir, viņa e-pasta adrese]:"

3. pants

Direktīvas 93/13/EK grozījumi

Direktīvu 93/13/EEK groza šādi:

Iekļauj šādu 8.b pantu:

"8.b pants

1. Dalībvalstis pieņem noteikumus par sodiem, kurus piemēro par to valsts tiesību aktu pārkāpumiem, kas pieņemti saskaņā ar šo direktīvu, un veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šādu sodu īstenošanu. Paredzētajiem sodiem jābūt iedarbīgiem, samērīgiem un atturošiem.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka administratīvās iestādes vai tiesas, lemjot, vai piemērot sodu un par tā līmeni, attiecīgā gadījumā pievērš pienācīgu uzmanību šādiem kritērijiem:

(b) pārkāpuma būtība, smaguma pakāpe un ilgums vai ietekme laikā;

(c) skarto patērētāju skaits, tostarp citā(-s) dalībvalstī(-s);

(d) jebkura rīcība, kuru tirgotājs veicis, lai mazinātu vai novērstu kaitējumu, kas nodarīts patērētājiem;

(e) vajadzīgas gadījumā tas, vai pārkāpums izdarīts tīši vai nolaidības dēļ;

(f) tirgotāja visi iepriekšējie pārkāpumi;

(g) tirgotāja pārkāpuma rezultātā gūtais finansiālais labums vai novērstie zaudējumi;

(h) jebkurš cits vainu pastiprinošs vai mīkstinošs faktors, kas piemērojams lietas apstākļiem.

3. Ja piemērojamais sods ir naudas sods, tā apmēra noteikšanā ņem vērā arī pārkāpumu izdarījušā tirgotāja gada apgrozījumu un neto peļņu, kā arī visus naudas sodus, kas piemēroti par to pašu vai citiem šīs direktīvas pārkāpumiem citās dalībvalstīs.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka sodi par plaši izplatītiem pārkāpumiem un Savienības mēroga plaši izplatītiem pārkāpumiem Regulas (ES) 2017/2934 nozīmē ietver iespēju piemērot naudas sodus, kuru maksimālais apmērs ir vismaz 4 % no tirgotāja gada apgrozījuma attiecīgajā dalībvalstī vai dalībvalstīs.

5. Lemjot par ieņēmumu no naudas sodiem piešķiršanu, dalībvalstis ņem vērā patērētāju vispārējās intereses.

6. Dalībvalstis paziņo savus noteikumus par sodiem Komisijai vēlākais līdz [direktīvas transponēšanas datumam] un nekavējoties paziņo tai jebkādus turpmākus grozījumus, kas tos ietekmē.”

4. pants

Direktīvas 98/6/EK grozījumi

Direktīvu 98/6/EK groza šādi:

Direktīvas 8. pantu aizstāj ar šādu:

“8. pants

1. Dalībvalstis pieņem noteikumus par sodiem, kurus piemēro par to valsts tiesību aktu pārkāpumiem, kas pieņemti saskaņā ar šo direktīvu, un veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu šādu sodu īstenošanu. Paredzētajiem sodiem jābūt iedarbīgiem, samērīgiem un atturošiem.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka administratīvās iestādes vai tiesas, lemjot, vai piemērot sodu un par tā līmeni, attiecīgā gadījumā pievērš pienācīgu uzmanību šādiem kritērijiem:

(i) pārkāpuma būtība, smaguma pakāpe un ilgums vai ietekme laikā;

(j) skarto patērētāju skaits, tostarp citā(-s) dalībvalstī(-s);

(k) jebkura rīcība, kuru tirgotājs veicis, lai mazinātu vai novērstu kaitējumu, kas nodarīts patērētājiem;

(l) vajadzīgas gadījumā tas, vai pārkāpums izdarīts tīši vai nolaidības dēļ;

(m) tirgotāja visi iepriekšējie pārkāpumi;

(n) tirgotāja pārkāpuma rezultātā gūtais finansiālais labums vai novērstie zaudējumi;

(o) jebkurš cits vainu pastiprinošs vai mīkstinošs faktors, kas piemērojams lietas apstākļiem.

3. Ja piemērojamais sods ir naudas sods, tā apmēra noteikšanā ņem vērā arī pārkāpumu izdarījušā tirgotāja gada apgrozījumu un neto peļņu, kā arī visus naudas sodus, kas piemēroti par to pašu vai citiem šīs direktīvas pārkāpumiem citās dalībvalstīs.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka sodi par plaši izplatītiem pārkāpumiem un Savienības mēroga plaši izplatītiem pārkāpumiem Regulas (ES) 2017/2934 nozīmē ietver iespēju piemērot naudas sodus, kuru maksimālais apmērs ir vismaz 4 % no tirgotāja gada apgrozījuma attiecīgajā dalībvalstī vai dalībvalstīs.

5. Lemjot par ieņēmumu no naudas sodiem piešķiršanu, dalībvalstis ņem vērā patērētāju vispārējās intereses.

6. Dalībvalstis paziņo savus noteikumus par sodiem Komisijai vēlākais līdz [direktīvas transponēšanas datumam] un nekavējoties paziņo tai jebkādus turpmākus grozījumus, kas tos ietekmē.”

5. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstis vēlākais 18 mēnešus pēc pieņemšanas pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis tūlīt dara zināmus Komisijai minēto noteikumu tekstus.

   Tās piemēro minētos noteikumus, sākot no 6 mēnešiem pēc transponēšanas termiņa.

   Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

6. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

7. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā — *priekšsēdētājs*	*Padomes vārdā —* *priekšsēdētājs*